

LIETUVOS TAUTINIO OLIMPINIO KOMITETO ŽURNALAS

OLIMPINĖ PANORAMA

2019 m. spalio Nr. 10 (122)

Olimpinė burlentė

Buriuotojas Juozas
Bernotas kels burę jau
trečioje olimpinėse
žaidynėse

WWW.LTOK.LT

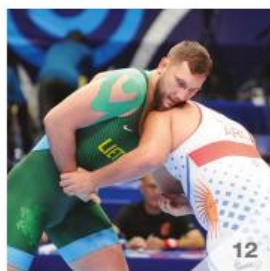

**EURO
JACKPOT**

**Laimėk iki
90 milijonų eurų**

www.perlas.lt

TURINYS

5

SKAITYTOJAMS

L TOK PREZIDENTĖS MINTYS

6

„LTEAM“ KONFERENCIJA

NUO PATARIMŲ IKI PRITŪPIMŲ

9

SPECIALISTAS

SPORTO MOKSLININKŲ NEREIKIA BIJOTI

12

ŽVILGSNIS

KELIAS Į ŽAIDYNES VIS SIAURĖJA

15

KILNUS ELGESYS

IEŠKO HEROJŲ

16

VEIDAS

MEDUS MEDAUS MĖNESIUI

17

OLIMPIETIS

PASIKINKĖS BURLENTĘ –
Į TREČIAS ŽAIDYNES

20

IŠ ARTI

ČEMPIONATAS, KURIS IŠSISKYRĖ IŠ KITŲ

24

LOA TRISDEŠIMTMETIS

SAUGOTI IR SKLEISTI OLIMPINES IDĖJAS

26

OLIMPINIS ŠVIETIMAS

TOBULĖTI PADEDA SPORTAS
UGDO OLIMPINES VERTYBES
KVIES DISKUTUOTI, SUSIPAŽINTI

27

PAMĄSTYMAI

KLASIKINIAI KŪNO KULTŪROS RŪPESČIAI

28

KRONIKA

L TOK ĮVYKIŲ DIENORAŠTIS

32

TOK NAUJIENOS

RŪPI ATLETŲ SVEIKATA
MILIJONAI KOVAI SU DOPINGU

33

SPAUDOS ISTORIJA

GAJUS SAVAITRAŠTIS „SPORTO ŽINIOS“

34

SENA NUOTRAUKA

TOKIJO SIDABRO JUBILIEJUS

LIETUVOS TAUTINIO OLIMPINIO KOMITETO ŽURNALAS

Leidžiamas nuo 2003 m.
Nr. 10 (122), 2019 m.

VIRŠELYJE

Lietuvos buriuotojas Juozas Bernotas

Aistės Ridikaitės nuotr.

REDAKTORIUS

Bronius Čekanauskas

AUTORIAI

Marytė Marcinkevičiūtė
Inga Jarmalaitė
Marius Grinbergas
Lina Daugėlaitė
Artūras Poviliūnas
Bronius Čekanauskas
Dainius Genys
Vytautas Žeimantas

FOTOGRAFAI

Alfredas Pliadis
Elvis Žalदारis

KALBOS REDAKTORĖ

Inga Necelienė

MAKETUOTOJAS

Artūras Gimžauskas

KONTAKTAI

Olimpiečių g. 15, LT-09200 Vilnius
panorama@ltok.lt

INTERNETO SVETAINĖ

www.ltok.lt

SPAUSDINA

„Lietuvos ryto“ spaustuvė

TIRAŽAS

4000 egz.
ISSN 1648-6331
Online ISSN 2351-5899

Jei norite dalytis žurnalo medžiaga su savo skaitytojais, privalu pranešti, kad informacijos šaltinis – „Olimpinė panorama“

4F

OFICIALUS RĖMĖJAS

LTeam
OLYMPIC

SPORTSTYLE AM19

MŪSŲ PARDUOTUVĖS

PPC „Ozas“
Vilnius

PLC „Panorama“
Vilnius

PPC „Akropolis“
Klaipėda

PPC „Akropolis“
Šiauliai

 4Fstore.lt

 4FLithuania

 4F_official

KANDIDATŲ Į TOKIJĄ SĄRAŠAS SUTRUMPĖS

ARTĖJA 2020-IEJI – PASKUTINIAI OLIMPINIO CIKLO METAI. JUOS KITŲ METŲ LIEPĄ IR RUGPJŪTĮ VAINIKUOS OLIMPINĖS ŽAIDYNĖS TOKIJUJE. OLIMPINIUS NORMATYVUS JAU ĮVYKDE 19 LIETUVOS SPORTININKŲ.

Šiuo metu oficialiame kandidatų į Tokiją sąraše yra 155 sportininkai. Netrukus sąrašas gerokai susitrauks. Apie kandidatų į olimpinės žaidynės atranką pasakoja LTOK prezidentė Daina Gudžinevičiūtė.

Lietuvoje yra šimtai tūkstančių sportuojančių žmonių, keli tūkstančiai iš jų – profesionalai. Į olimpinės žaidynės vyksta tik 50–60 sportininkų. Kiek atletų oficialiai įtraukiama į kandidatų sąrašą?

Pradėkime nuo to, kad būti kandidatu į Lietuvos olimpinę komandą yra ne tik garbės reikalas. Į ją patenka tik stipriausi olimpinio sporto šakų atstovai, aukšto meistriškumo sportininkai, mūsų šalies sporto elitai. Kad suprastume, kas ir kaip patenka į kandidatų sąrašą, pradėkime nuo branduolio, tai yra nuo olimpinės rinktinės. „LTeam“ – tai komanda, kurią Lietuvos tautinis olimpinis komitetas deleguoja į olimpinės žaidynės, į aukščiausio rango varžybas.

Istoriškai Lietuvos olimpinę komandą sudaro nuo 40 iki 70 sportininkų. Tačiau olimpinėms žaidynėms oficialiai ruošiasi kur kas daugiau sportininkų. Daliai jų nepavyksta įvykdyti normatyvų. Tačiau jie būna arti, jie ruošiasi patys ir padeda pasirengti treniruočių partneriams. Šis oficialiai patvirtintas būrys elitinių Lietuvos atletų, realiai esančių arčiausiai olimpinio žaidynių, – tai ir yra kandidatai į olimpinės žaidynės. Kandidatų skaičius svyruoja nuo maždaug dviejų šimtų ciklo pradžioje iki šimto paskutiniuosiuose olimpiniais metais.

Kas nusprendžia, kuriuos Lietuvos sportininkus įtraukti į oficialų kandidatų sąrašą?

Artėjančioms 2020-ųjų žaidynėms ruošti iš vienuolikos kompetentingų asmenų sudaryta Lietuvos sportininkų rengimo ir dalyvavimo Tokijo olimpinėse žaidynėse programos ekspertų komisija. Sportininkus, pretenduojančius į olimpinės rinktinės kandidatų sąrašą, teikia olimpinio

Elvio Žalario nuotr.

sporto šakų federacijos. Kiekviena sportininką pagal iš anksto patvirtintus kriterijus svarsto ekspertų komisija, kurios nariai vėliau dar susitinka ir išdiskutuoja su kiekviena federacija. Galutinį sprendimą, įtraukti sportininką į kandidatų sąrašą ar ne, ekspertų komisijos siūlymu priima LTOK vykdomasis komitetas.

Kas lemia olimpinio kandidatų kiekį?

Kandidatų atrankos procesas vyksta piramidės principu. Daugiausia oficialiai patvirtintų kandidatų būna pirmaisiais olimpinio ciklo metais, mažiausia – paskutiniais. Šį olimpinį ciklą pradėjome nuo 165, o baigsime, ko gero, su šimto sportininkų sąrašu.

Ar sportininkas, neįtrauktas į kandidatų sąrašą, turi galimybę tapti olimpinės rinktinės nariu?

Kadangi sąrašas negali būti begalinis, nutinka visokių dalykų. Naujaisiais pavyzdys – 2019 m. kandidatų sąraše nebuvo trišuolininkės Dianos Zagainovos. Bet būtent šiais metais ji pagerino Lietuvos trišuolio rekordą ir įvykdė Tokijo žaidynių normatyvą. Neabejotinai ši sportininkė bus įtraukta į 2020 m. kandidatų sąrašą. Duok Dieve daugiau tokių malonių staigmenų (šypsosi).

Minėjote, kad tapti kandidatu į

olimpines žaidynes yra ne tik garbės reikalas. Kokios naudos gauna sportininkai?

Pagrindinė nauda – finansinė. Beveik šimtas kandidatų į olimpinės žaidynės gauna LTOK olimpinę stipendiją (ji skiriama pagal griežtus kriterijus), medicininę ir mokslinę pagalbą. Kiekvienas kandidatas gali nemokamai sportuoti „Impuls“ klube, naudotis kitomis privilegijomis, pavyzdžiui, kvietimais į LTOK ir „LTeam“ renginius. O federacijai, ruošiančiai sportininką, skiriamas papildomas finansavimas tam sportininkui rengti ir išlaikyti.

Kada paaškęs oficialus kandidatų į Tokijo olimpinės žaidynės sąrašas?

Jį skelbsime paskutinėmis lapkričio arba pirmomis gruodžio dienomis. Dabar federacijos teikia sportininkų paraišką, ekspertų komisija jas nagrinėja.

Kada žinosime galutinę rinktinę?

Tikroji Lietuvos olimpinės komandos sudėtis paaškęs likus maždaug trims savaitėms iki olimpinio žaidynių. Ją, trenerius, medikus, aptarnaujantį personalą, žaidynių atidarymo ceremonijos vėliau nesėjį privalės patvirtinti LTOK vykdomasis komitetas. Tiesa, įvairiausių nenumatytų pokyčių galima tikėtis iki žaidynių pradžios.

Kalbino Gedas Saročka

”
ISTORIŠKAI LIETUVOS OLIMPINĖ KOMANDĄ SUDARO NUO 40 IKI 70 SPORTININKŲ. TAČIAU OLIMPINĖMS ŽAIDYNĖMS OFICIALIAI RUOŠIASI KUR KAS DAUGIAU SPORTININKŲ.

NUO PATARIMŲ IKI PRITŪPIMŲ

RUGSĖJO 26-OSIOS RYTA Į VILNIAUS CENTRE ESANTĮ SVEIKATINGUMO KLUBĄ „IMPULS“ PLŪDO KĪTONIŠKI LANKYTOJAI. BE KREPŠIŲ IR KUPRINIŲ SU SPŪRTINE APRANGA. DAŽNO RANKOSE – KNYGELĖ IR RAŠIKLIS „LTEAM“ KONFERENCIJOJE IŠGIRSTOMS VERTINGOMS MINTIMS UŽSIRAŠYTI.

INGA JARMALAITĖ

Kuria sporto kryptimi eina Lietuva ir pasaulis, diskutavo (iš dešinės) advokatas L.Pivoras, LTOK prezidentė D.Gudzinevičiūtė ir ministras A.Monkevičius, diskusiją vedė žurnalistas S.Mazalas

Elvio Žaidario nuotr.

„Sveiki atvykę, o gal greičiau sveiki sugrįžę į „LTeam“ konferenciją, kuri rengiama jau trečią kartą, – pilnutėlę salę, susirinkusią į sostinės A.Vienuolio gatvėje esantį „Impuls“ klubą, sveikino LTOK prezidentė Daina Gudžinevičiūtė. – Jau po pirmosios konferencijos, po pirmojo pasisiekimo turime sukti galvas, ką šiame kviesi, kaip padaryti, kad būtų ir įdomu, ir naudinga. Po pernyktės konferencijos girdėjome nusiskundimų, kad ne visi visur spėjo, nes vienu metu keliose salėse buvo skaitomi pranešimai. Bet mes tuo džiaugiamės, nes tai rodo, kad tokia konferencija reikalinga. Tikimės, kad ji kiekvienais metais bus įdomesnė, galbūt didesnė ir dar svarbesnė mūsų sportui“, – atidarydama „LTeam“ konferenciją ir pradėdama pirmąją diskusiją „Sporto kryptys: kur eina Lietuva ir pasaulis“ sakė D.Gudzinevičiūtė.

APIE TAPATUMĄ IR ORUMĄ

Švietimo, mokslo ir sporto ministras Algirdas Monkevičius, tęsdamas LTOK prezidentės pradėtą diskusiją, kur link eina pasaulinis ir mūsų sportas, priminė sporte ypač svarbų piramidės principą, nes be sportuojančių vaikų nebus ir čempionų, mat šie iš dangaus nenukrinta.

„Dalis tų sportininkų, kurie dalyvaus 2024 m. Paryžiaus ir vėlesnėse olimpinėse žaidynėse, šiuo metu

dar mokosi mokyklose. Todėl turime sukurti sistemą, tikslingiausiai subordinuoti finansines injekcijas, išsigrūninti idėjas“, – siūlė A.Monkevičius.

Ministro tikinimu, visai šiai sistemai derėtų turėti du svarbiausius tikslus. Pats svarbiausias – žmogaus, visuomenės, o tada jau ir valstybės klestėjimas. Kas yra klestinti asmenybė? Pirmiausia tai sveika asmenybė.

„Ar gali būti sveikas žmogus, jeigu jis nejuda? – klausė A.Monkevičius. – Taip jau sukonstruotas žmogaus organizmas, kad jis nuolat turi judėti. Todėl mums tenkanti užduotis – padaryti taip, kad vaikas norėtų judėti, kad susiformuotų įgūdis tą daryti nuolat. Bet mums labai svarbūs ir tie talentai, kurie dėl ypatingos gamtos ar likimo dovanos pasižymi tokia asmenybės konstrukcija, kuri leidžia tapti čempionu. Mums svarbu savo šalyje klestėjimą matyti per tapatumą, o tapatumą bene labiausiai sportininkai ir kuria. Kada stipriausiai pajuntame savo tapatumą? Kai kyla mūsų vėliava. O aš tikiuosi, kad ir Tokijuje, ir kitose žaidynėse ji kils“, – vylėsi ministras.

Toliau kalbantis konferencijos atidarymo tema sustota prie sporto neaplenkusio pasaulinio „Me too“ judėjimo. Lietuvoje taip pat kartais pasigirsta sporto nepuošiančių elgesio pavyzdžių. Advokatų

”

RAGINAME ATLETUS NEBIJOTI KREIPTIS PAGALBOS KOVOJANT DĖL SAVO GARBĖS IR PAŽADAME VISIŠKĄ KONFIDENCIALUMĄ KIEKVIENU ATVEJU.

DAINA GUDZINEVIČIŪTĖ

Salė pilna klausytojų

profesinės bendrijos „IUSTUM“ partneris Laimonas Pivoras pristatė naująją LTOK iniciatyvą, leisiančią mūsų sportininkams nemokamai ir anonimiškai kreiptis teisinės pagalbos į šios bendrijos advokatus. Kol nežinoma darbų apimtis, iš pradžių sportininkams sieks padėti du „IUSTUM“ advokatai. Šios bendrijos advokatai ne tik konsultuos, padės, esant reikalui atstovaus sportininkams teismuose, bet ir kaups informaciją, analizuos ją bei siūlys LTOK, ką daryti, kad būtų užkirstas kelias sportininkų teisių pažeidimams.

D.Gudzinevičiūtė priminė, kad susidūrus su tokiais nemaloniais reiškiniais, kaip seksualinis priekabavimas ir diskriminacija, psichinė ar fizinė prievarta, sunku išlikti anonimui ir gauti reikiamą teisinę pagalbą, todėl LTOK kilo mintis, kaip būtų galima pagelbėti į tokią padėtį pakliuvusiems sportininkams.

„Matydami pastarųjų metų įvykius sporto pasaulyje, nutarėme imtis iniciatyvos sprendžiant šias opias šių dienų sporto problemas. Raginame atletus nebijoti kreiptis pagalbos kovojant dėl savo garbės ir pažadame visišką konfidencialumą kiekvienu atveju“, – pabrėžė LTOK prezidentė.

NEPROGNOZUOJAMAS TOKIJAS

LTOK olimpinio sporto direktorius Einius Petkus, kuris yra Tokijo olimpinio žaidynių Lietuvos misijos vadovas, kartu su olimpinės rinktinės vyriausiuoju gydytoju Daliumi Barkausku aptarė artėjančių Tokijo žaidynių iššūkius. O jų bus daug. Visų pirma į žaidynes nuvykusių sportininkų lauks šlapis ir drėgnas karštis – apie 40 laipsnių kaitra, kuriai, D.Barkausko tikinimu, pasiruošti tiesiog neįmanoma. Prie šlapio karščio mūsų sportininkams dar prisidės ilgas skrydis ir laiko skirtumas, kuris yra šešios valandos. „Taisyklių čia nėra, prognozuoti, pasiruošti neįmanoma“, – sportininkų organizmo prisitaikymą prie Tokijuje laukiančių sąlygų su žaidimu kauliukais lygino D.Barkauskas.

E.Petkus priminė, kad metro, autobusuose, visuose kondicionuojamuose pastatuose bus apie 20 laipsnių temperatūra, o maksimalus žmogui rekomenduojamas temperatūrų skirtumas – 5–7 laipsniai.

Ką daryti ištvermės sporto šakų atstovams, kuriems reikės varžytis lauko sąlygomis? Vėsinti kūną specialiomis liemenėmis, vandens ne tik gerti, bet ir ant savęs pilti. „Ir bėgti kuo greičiau, kad pūstų vėjelis“, – nelinksmiai pajuokavo D.Barkauskas.

E.Petkus priminė, kad sportininkų, trenerių pečius užguls sunkus sprendimas, ką daryti prieš žaidynes – ar vykti į Japoniją kuo anksčiau ir pereiti aklimatizaciją, ar kaip tik skristi vos ne tiesiai į varžybas. Čia kiekvienas turėtų nuspręsti individualiai.

„Programoje, kuria vadovaujamės rengdamiesi Tokijo žaidynėms, esame numatę du medalius ir 50 sportininkų, – atskleidė E.Petkus ir patikslino, kad į šį skaičių įeina ir olimpinio kelialapių neturinti vyrų krepšinio rinktinė, o skaičiai buvo pamažinti atsižvelgiant į kelis veiksnius. – Tokiu pat laikotarpiu, likus metams iki Pekino žaidynių, 2007-aisiais mūsų sportininkai iš pasaulio ir Europos čempionatų buvo parvežę aštuonis medalius, prieš Londono žaidynes 2011-aisiais turėjome dvylika iškovotų medalių. O šiemet pelnytų du apdovanojimai. Ir abu Europos čempionate, pasaulio – nė vieno. Be to, Tokijo žaidynėse atsirado penkios naujos sporto šakos, bet sumažėjo sportininkų – į Tokiją vyks 148 sportininkais mažiau, nei jų buvo Brazilijoje. Taigi visų likusių sporto šakų atstovams pasunkėjo atranka.“

NUO POKYČIŲ IKI NUOSMUKIŲ

Apie tai, kokiomis priemonėmis galima sustiprinti asmeninį prekės ženklą, kaip tam galėtų pasitarnauti socialinė medija, kaip sutelkti tikslinę auditoriją, pasakojo socialinių mokslų daktarė Domyka Venciūtė. Apie sveiką gyvenseną pranešimus skaitė sporto medicinos gydytojas Mantas Ambraška ir „Eglės“ sanatorijos direktorius medicinai Arvydas Balčius. Vertinga patirtimi, kaip iš mėgėjų suburtą ledo ritulio klubą „Hockey Punks“ paversti Lietuvos vicečempionu, pasidalijo Andrius Budreika ir DJ Mamania.

„Bučiuoti varlę reikia greitai“, – toks patarimas nuskambėjo iš Tado Dovbyšo, „Ergo“ Lietuvos filialo generalinio direktoriaus, lūpų. Taip jis atsakė į klausimą, ar sporto komandoje, verslo įmonėje geriau daryti greitus, ar laipsniškus pokyčius.

Kartu su T.Dovbyšu diskusijoje „Vadovas lygu treneris: kaip vesti komandą į sėkmę“ dalyvavęs Lietuvos regbio federacijos generalinis sekretorius, daugkartinio Lietuvos čempiono Šiaulių „Vairo“ regbio klubo vadovas Irmantas Kukulskis, kalbėdamas apie klubo ilgaamžiškumą ir stiprybę, pabrėžė bendruomenės svarbą.

„Pagrindinis bendruomenės bruožas – bendrauti.“

Kokie išbandymai kitąmet laukia sportininkų Tokijuje, pasakojo LTOK olimpinio sporto direktorius E.Petkus ir olimpinės rinktinės vyr. gydytojas D.Barkauskas

Profesionaliam sportininkui darbas ne trukdo, o padeda. Tą rodo ėjėkės B.Virbalytės-Dimšienės, golfo žaidėjas J.Budrickio ir irklautojo M.Griškio patirtis

D.Venciūtė patarė, kaip sportininkams susikurti stiprų asmeninį prekės ženklą

Per bendravimą atsiranda pasitikėjimas, o tada ateina ir tikėjimas – pirmiausia savo komanda, tada ir šalimi. O tikėjimas turi išliekamąją vertę ir kuria stebuklus“, – I.Kukulskui antrino „Ergo“ Lietuvos padalinio vadovas.

Pernai 45 metų sukaktį minėjusiam „Vairui“ teko spręsti greitų arba lėtų, bet neišvengiamų pokyčių klausimus. „Jeigu nori eiti greitai – eik vienas, jeigu nori eiti toli – eik su komanda“, – tokį patarimą kitiems vadovams pateikė I.Kukulskis.

Į sporto psichologės Rinaldos Germanienės paskaitą apie emocijų valdymą ir savikontrolę atėjo nemažai žinomų sportininkų, trenerių. Psichologė visiems linkėjo susitraukti iki savęs – susivokti, kiek aš realiai esu aš. Šito ypač turėtų nepamiršti daug pasiekę sportininkai, kurie dažnai tampa įkaitais – trenerių, sirgalių, aplinkinių. Svarbu jausti savo dvasinį stuburą, būti arčiau savęs, nes susitapatinimas su kitų lūkesčiais veda į sunkiai įveikiamą nuosmukį ratą.

GREIČIAU PADEDA NEI TRUKDO

„LTeam“ konferencijoje apsilankė būrys geriausių mūsų sportininkų: penkiakovininkai Laura Asadauskaitė-Zadneprovskienė, Gintarė Venčkauskaitė-Juškenė, Justinas Kinderis, irkluojoja Milda Valčiukaitė, visa baidarininkų ir kanojininkų delegacija – Henrikas Žustautas, Ignas Navakauskas, Edvinas Ramanauskas, Andrejus Olijnikas, Ričardas Nekriošius, buriuotoja Viktorija Andruolytė, tinklininkė Urtė Andriukaitytė, biatlonininkas Tomas Kaukėnas, kalnų slidininkė leva Januškevičiūtė, lankininkai Inga ir Ugnius Timinskai, lengvaatletės Eva Misiūnaitė, Eglė Balčiūnaitė, Diana Lobačevskė.

Daugumą jų buvo galima išsvysti ir ypatingo kvietinio „LTeam“ konferencijos svečio Genadijaus Sokolovo paskaitoje apie pavojus persitreniruoti ir persitempti bei vėliau vykusiose praktinėse dirbtuvėse. Jo skaitomi pranešimai dažnai sukelia anšlagą. Juk tarp garsiausių JAV olimpiniam treniruotė centre dirbančio šio sporto fiziologo klientų – tokios plaukimo žvaigždės, kaip Michaelas Phelpsas ar Katie Ledecky.

Ėjė Brigita Virbalytė-Dimšienė konferencijoje vedė pokalbius, diskusijas. Irkluojojas Mindaugas Griškonis ir profesionalus golfo žaidėjas Juozapas Budrikis buvo vieni iš B.Virbalytės-Dimšienės, kuri ne tik sportuoja, bet ir trylika metų dirba žurnaliste, vestos diskusijos dalyvių. Visi trys sportininkai pasidalijo patirtimi, kaip suderina pagrindinį darbą – profesionalųjį sportą – su kita pasirinkta profesija.

M.Griškonis, kuris jau vienuolika metų turi nuosavą transporto įmonę, sakė, kad antroji veikla šalia sporto ne tik duoda pajamų ir leidžia jaustis ramesniam dėl finansinės bei profesinės ateities, bet ir padeda užsimiršti prieš svarbius startus.

„Aš pats dažnai susimąstau, kas labiau padeda – ar sportas verslui, ar verslas sportui, bet tikriausiai abu vienodai padeda vienas kitam. Tą ypač jaučiu prieš svarbias varžybas, kai darbas pagelbsti nukreipti mintis kitur, mažiau patirti streso. Juk stresas – pats didžiausias priešas, o darbas padeda man jį suvaldyti.“

J.Budrikui tenka daug keliauti po turnyrus, bet jis randa laiko treniruotis, žaisti, dar treniuoja kitus ir

dirba rinkodaros specialistu. „Turnyrai baigiasi po pietų, todėl turiu laiko poilsiui. Bet man joks poilsis pragulėti lovoje visą popietę, man geriau atsisėsti kur nors kavinėje, pasiimti kompiuterį, tris keturias valandas susikoncentruoti į visiškai kitą sritį nei golfas ir dirbti rinkodaros darbą. Šalia golfo visada turėjau kitų veiklų – iš pradžių buvo mokykla ir golfas, tada universitetas ir golfas, o dabar darbas ir golfas. Galiu pasakyti, kad ta antroji, o kartais ir trečioji papildoma veikla man padėjo pasiekti golfo laukuose tai, ką aš šiandien turiu“, – patikino vos antruoju lietuviu, kuriam pavyko savo pavardę įrašyti į profesionalių golfo žaidėjų sąrašą, tapęs J.Budrikis.

Palyginti su nedirbančiais varžovais, Juozapas mato ir kitų savo pranašumų: gauna pajamų iš darbo, todėl jam nereikia galvoti, kad jeigu žūtų nelaimės šito turnyro ir negaus piniginių prizų, negalės vykti į kitą turnyrą, nes paprasčiau trūks lėšų.

JEI Į AKIS ŽVELGIA BRANDA

Branda, išvertus sporto mediko D.Barkausko terminologiją į įprastą kalbą, reiškia senatvę. Bet ne žmogaus fizinį amžių, o jo organizmo būklę. Prieš paskutinę „LTeam“ konferencijos paskaitą „Profilaktinė medicina: šventasis gralis ar blizgus“ D.Barkauskas pasiūlė padaryti keletą taisyklingų pritūpimų ir įsivertinti, kam į akis jau žvelgia branda. Kodėl tokie svarbūs pritūpimai? Todėl, kad daugelyje tautų tai poilsio poza, vaikai atsitūpę labiausiai mėgsta tyrinėti pasaulį, todėl jei taisyklingai atsitūpti darosi sunku, vadinasi, tai jau ženklas.

D.Barkauskas patarė, kaip sportuoti, kaip nespportuoti, ką daryti, kad kūnas suirtų kuo lėčiau, nes, pasak pranešėjo, žmogaus kūnas yra judantis mechanizmas, kuris yra pasmerktas sudilti. Visos judančios sistemos anksčiau ar vėliau sudyla, tik va klausimas, kada tas laikas ateis – anksčiau ar vėliau.

„Norite greičiau sudilti – sėdėkite“, – patarė D.Barkauskas.

O tiems, kurie norėtų kuo vėlesnio šio proceso, sporto medikas pateikė susimąstyti vertų minčių. Štai vos trejetas jų: „Jei tėvai įkiša planšetę ar telefoną savo vaikams į rankas, kad šie ramiai sėdėtų, – jie daro nusikaltimą“, „Taisyklingos treniruotės galimas šalutinis poveikis gali būti sveikata“, „Jeigu dirbi kaip arklys, grįžti pavargęs kaip šuo – klausk, ar tu žmogus.“

„Ergo“ grupės Lietuvoje vadovas T.Dovbyšas ir Regbio federacijos generalinis sekretorius I.Kukulskis ieškojo įmonės vadovo ir trenerio darbo sąlyčio taškų

Kartu stovyklose, varžybose, kartu ir „LTeam“ konferencijoje – baidarininkų ir kanojininkų delegacija

”
JEIGU DIRBI KAIP ARKLYS, GRĮŽTI PAVARGĘS KAIP ŠUO – KLAUSK, AR TU ŽMOGUS.

DALIUS BARKAUSKAS

SPORTO MOKSLININKŲ NEREIKIA BIJOTI

„LIETUVIAI – AUKŠTI, ILGOMIS GALŪNĖMIS, JŲ SUDĖJIMAS TINKA PLAUKIMUI, KITOMS SPORTO ŠAKOMS. ČIA VISADA GALIMA RASTI ŽVAIGŽDŽIŲ. BET REIKIA SUKURTI SISTEMĄ“, – SAKO VISAME PASAULYJE ŽINOMAS SPORTO MOKSLININKAS IŠ LIETUVOS GENADIJUS SOKOLOVAS, SVARIAI PRISIDĖJĘS PRIE PLAUKIMO LEGENDOS MICHAELO PHELPSO NEĮTIKĖTINOS KARJEROS.

MARIUS GRINBERGAS

Jau porą dešimtmečių kitoje Atlanto pusėje gyvenantis plaukimo guru vadinamas Genadijus Sokolovas gimtinėje – retas svečias. JAV olimpinio treniruočių centro aukštų pasiekimų direktorius į Lietuvą užsuka kokią kartą per metus. Šįsyk vizito tikslas buvo rugsėjo 26 d. Vilniuje, sveikatingumo klube „Impuls“, vykusią tradicinę „LTeam“ konferenciją.

Čia sporto mokslininkas skaitė pranešimą apie persitreniravimo pavojus. O vėliau surengė vadinamąsias dirbtuves – praktinius užsiėmimus, per kuriuos kartu su Lietuvos sportininkais, treneriais bandė rasti atsakymą, kaip sukurti sistemą, skatinančią sportininkus ir trenerius tobulėti, siekti vis aukštesnių tikslų, kaip atrasti ir įžiebti sporto žvaigždes.

Tarptautinės plaukimo federacijos ekspertas, JAV besirūpinantis šios šalies plaukikais, triatlonininkais, vandensvydininkais, penkiakovininkais, neabejotinai buvo populiariausias žmogus „LTeam“ konferencijoje. Vos nulipęs nuo pranešėjų pakylės 58-erių G.Sokolovas sunkiai galėjo žengti bent kelis žingsnius. Vieni mokslininką stabdė norėdami išgirsti patarimų, kiti – išsakyti savo mintis ir sužinoti, ar jos nukreiptos teisinga linkme, tretį tiesiog nusifotografuoti su sporto pasaulio garsenybe, nemažai buvo ir tokių konferencijos dalyvių, kurie norėjo paprasčiausiai pasidalyti su tėvynainiu bendrais prisiminimais – iš bendros veiklos, studijų ar tyrimų.

„Man smagu matyti čia savo buvusius studentus, bičiulius“, – džiaugėsi G.Sokolovas. Nemažai laiko jis bendravo su olimpine čempione Laura Asauskaite-Zadneprovskiene ir jos vyru, dvejų olimpių žaidynių medalininku Andrejumi Zadneprovskiu. „Jūs, taip pat Justiną Kinderį, kai kuriuos kitus Lietuvos penkiakovininkus pažįstu nuo tada, kai jie tik pradėjo sportuoti. Juk pats buvau penkiakovininkas, o šiuolaikinė penkiakovė yra viena mano globojamų sričių. Esu ne kartą juos testavęs“, – paaiškino G.Sokolovas.

Aštuonerius metus jis vadovavo JAV plaukimo federacijos fiziologijos ir sporto mokslo departamentui. Unikalią tyrimo metodiką sukūręs mokslininkas sportininkams padeda taisyti technikos klaidas, tobulina jų treniruočių eigą – G.Sokolovo patarimų yra gavusi ir olimpinė čempionė Rūta Meilutytė, kiti geriausi mūsų šalies plaukikai.

G.Sokolovas „LTeam“ konferencijoje

Elvio Zaladario nuotr.

„Padėti Lietuvai niekada neatsisakau. Nuolat palaikome ryšį su Lietuvos plaukimo federacija. Lietuviai atvažiuoja į mūsų centrą Kolorado Springse, ten juos testuoju – fiziologiją, atsigavimą po krūvių, biomechaniką. Ir šioje konferencijoje buvo nemažai plaukimo trenerių, jie domisi mano metodais“, – teigė plaukimo guru. Geriausi pasaulio vandens sporto meistrai eilėmis rikiuojasi prie šio specialisto durų. Tarp elitinių lietuvių klientų pavardžių – net 23 olimpiniai aukso medaliai laimėjęs legendinis amerikietis Michaelas Phelpsas.

Genadijau, koks yra Lietuvos sporto mokslo lygis? Ar smarkiai atsilieka nuo pasaulinio? – paklausė G.Sokolovo per „LTeam“ konferenciją.

Manau, kad akademinio lygmens sporto mokslas yra tikrai aukšto lygio. Tačiau trūksta pritaikomo. Koks mokslininkų tikslas? Parašyti straipsnių apie savo tyrimus. Kuo daugiau, tuo geriau. Bet to nepakanka. Jei mokslo rezultatai nepritaikomi praktikoje, to mokslo esmė labai limituota. Aišku, straipsnis yra paskelbtas tarptautiniuose žurnaluose, visi ploja, viskas gražu. Bet juk svarbiausia, kiek

”
TRENERIAMS TIKRAI NEREIKIA BIJOTI SPORTO MOKSLININKŲ PATARIMŲ. JUK VIENAS ŽMOGUS NEGALI VISKO ŽINOTI. AŠ IRGI DAUG KO NEŽINAU IR VISĄ LAIKĄ MOKAUSI.

to straipsnio yra pritaikyta praktikoje, kiek padeda treneriams pasiekti gerų rezultatų. Lietuvos sporto mokslas galėtų siekti daugiau praktinio pritaikymo.

Ar per „LTeam“ konferenciją išgirdote įdomių minčių iš mūsų sportininkų, trenerių?

Yra tikrai daug gerų minčių. Man labai patiko siūlymai motyvuoti atletus ir trenerius ne tik pinigais, bet ir duoti galimybę kaip motyvaciją išvažiuoti į tobulinimosi stovyklas, kursus. Jei tu dirbi geriau, turi būti įvertintas. Nori būti geriausias šioje srityje – labai gerai, gausi daugiau žinių, daugiau išmoksi dirbdamas su geriausiais pasaulio mokslininkais, treneriais. Tokia motyvacijos sistema būtų labai naudinga.

Panašius praktinius užsiėmimus rengiate ir Amerikoje. Ar Lietuvos ir JAV atletų mintys per jas būna panašios?

Amerikoje daugiau taikomos technologijos. Jos ten lengviau prieinamos, yra pigesnės. Kad ir tie patys sportiniai laikrodžiai, pulsometrai, kompiuterinės programos. Jiems nereikia tiek daug investuoti. Todėl amerikiečiai ir praktiniuose užsiėmimuose daugiau remiasi technologijomis, kompiuterinėmis programomis. Bet iš esmės Lietuvos treneriai išsilavinimo prasme yra geresni, jų žinių bagažas didesnis.

Skaitėte pranešimą apie persitreniravimo pavojus. Persitreniravimas, gal net ne fizinis, o psichologinis, regis, buvo pagrindinė R.Meilutytės pasitraukimo iš sporto priežastis. Ar dažnai įvyksta psichologinis pervargimas?

Labai dažnai. Sportininkus ištinka depresija, ypač kai būna didelės viltys, o nepavyksta pasiekti norimo rezultato.

Jaunesni ar vyresni atletai dažniau patiria psichologinį pervargimą?

Dažniausiai vyresni. Jie jau būna pasiekę rezultatų, į juos investuotos didelės lėšos, jie galvoja, kad privalo pasiekti dar geresnių rezultatų, todėl nuolat patiria stresą. Jaunesni atletai tokio streso nejaučia. Kaip Rūta 2012 m. Londone, kur favorite laikyta amerikietė Rebecca Soni neatlaikė įtampos.

Kas, jūsų nuomone, atsitiko R.Meilutytei? Kodėl iki 2014 m. nuolat kilę jos rezultatai vėliau tarsi sustojo?

Aš savo poziciją išsakyčiau dar 2014 m., kai ji pradėjo nebelaimėti. Jau tada buvo pirmas signalas, kad kažkas negerai. O pasižiūrėjus į jos rezultatus iškart matėsi, kas yra negerai – savo pranešime „LTeam“ konferencijoje irgi akcentavau šį dalyką. Tai santykis tarp 100 ir 200 m plaukimo rezultatų. Jis parodo, kiek sportininkas turi ir kiek jam reikia ištvermės.

Rūtos rezultatas 200 m distancijoje olimpiniam baseine buvo maždaug 2 min. 30 sek. ar net lėtesnis. O 100 m nuotolio – 1 min. 4 sek. Toks santykis rodo, kad nepakanka ištvermės, ją būtina didinti. Būtent tai ir pasakiau Rūtos treneriui Jonui Ruddui. Mes su juo kelias valandas diskutavome įvairiomis temomis apie treniruotes, atsigavimą po varžybų. Tada pasakiau – norint, kad Rūta ir toliau plauktų gerai, reikia pagerinti ištvermę. Ji turi pradėti plaukti 200 m.

Jis sako: o ji nenori. Bet juk nesvarbu, kad nenori. Reikia paaiškinti sportininkei, kad ji privalo daugiau laiko treniruotėse skirti ištvermei. Kodėl ji taip gerai plaukė 2012-aisiais? Nes turėjo didelę ištvermės atsargą, buvo jauna, o jaunų sportininkų ištvermė geresnė. Ir ji tuo metu atvažiuo pas J.Ruddą. O jo treniruočių metodika yra tik sprintas ir jėga. Ir tai suveikė, nes sprintas ir jėga labai tinka sportininkams, turintiems gerą ištvermę. Bet kai sportininkas toliau treniruojasi ta pačia metodika ir tęsia tą patį sprintą, ištvermė nedidėja. O Rūtos visa ištvermė buvo atsivežta dar iš Lietuvos.

Jai reikėjo pakeisti treniruotes, bet tokių pakeitimų nebuvo. J.Ruddas sakė, kad 2014-ieji – tik laikinas sustojimas, vėl viskas bus gerai. Bet viskas ėjo tik blogyn. Su Jonu vėl kalbėjome 2015 m. Sakiau: reikia pakeisti treniruočių metodiką, nes 2016-aisiais Rūta vėl neplauks taip, kaip galėtų. Bet jis toliau laikėsi savo nuomonės.

Tikriausiai Rūta po Rio de Žaneiro olimpiadų žaidynių pati pajuto, kad kažką reikia keisti, atsisakė J.Ruddo ir ėmė ieškoti kitų kelių. Ji dirbo su Pauliumi Andrijausku, bandė jėgas Australijoje, galiausiai atsidūrė JAV pas Dave'ą Salo. Bet čia ir nutarė baigti karjerą.

Nemanau, kad D.Salo tuo metu buvo tinkamiausias treneris. Aš su Rūta asmeniškai nekalbėjau, bet patariau federacijai rasti kitą trenerį. Tačiau Rūta nusprendė, kad jai geriau bus su D.Salo. Gal įtakos turėjo ir psichologinė aplinka, pažįstami sportininkai, dirbantys su šiuo treneriu. D.Salo metodika labai panaši į J.Ruddo. Gal jis kiek daugiau dėmesio skiria ištvermei, bet tikrai nepakankamai. Jei ji dabar norėtų sugrįžti, reikėtų labai smarkiai vystyti ištvermę.

Rūta galėtų sugrįžti į plaukimą ir vėl pasiekti aukščiausių lygį?

G.Sokolovas su Laura ir Andrejumi Zadneprovskiais

G.Sokolovas daug prisidėjo prie M.Phelpso sėkmės

Alfredo Plaza/Corbis

Žinoma, galėtų. Viskas priklauso nuo psichologijos. Dabar ją tikriausiai kamuoja depresija, ji nenori plaukti. Bet jei atsirastų vidinė motyvacija, ji galėtų grįžti. Rūta dar labai jauna, vos 22-ejų. Geriausias rezultatus sprinte moterys pasiekia būdamos 25–26 metų amžiaus. Tad Rūta dar galėtų vieną ar net du olimpinius ciklus atidirbti. Viskas priklauso tik nuo motyvacijos.

Kas gali suteikti tos motyvacijos?

Daug kas. Jei sportininkė matys, kad gali sugrįžti ir laimėti medalių, tai ir bus motyvacija. Ir, aišku, rasti gerą trenerį, kuris galėtų išugdyti ištvėrmę, o ne greitį. Net ir Amerikoje dauguma aukšto lygio trenerių daugiau dėmesio skiria jėgai. Rūtai reikėtų kitokio trenerio, ugdančio ištvėrmę.

Puikus pavyzdys – Floridos universiteto treneris Greggas Troy'us, kuris dirba su tokiais garsiais plaukikais, kaip Ryanas Lochte ir Caelebas Dresselis. Nors C.Dresselis sprinteris, jis nuplaukia apie 60 km per savaitę. Jei Rūta norėtų sugrįžti, jai reikėtų nusiteikti plaukti 60 km ir daugiau per savaitę. Tai gana daug. Ji tikriausiai nepasiruošusi tokiais krūviais dirbti. Bet jei patektų į G.Troy'aus ar panašaus trenerio rankas, aš beveik šimtu procentų įsitikinęs, kad ji plauktų gerai.

Ar ji būtinai turėtų vykti į Ameriką?

Ne, nebūtinai. Gali važiuoti ir į Australiją, ten irgi yra labai gerų trenerių.

Bet ne Lietuvoje?

Tai būtų sudėtinga. Nors ir Lietuvoje yra gerų trenerių. Bet čia milžiniškas žiniasklaidos dėmesys, šeima greta, kiti blaškantys dalykai. Daug didelio meistriskumo sportininkų stengiasi išvažiuoti į tas šalis, kur jie mažiau žinomi. Kad galėtų ramiai vaikščioti gatvėmis, žmonės nestabdytų prašydami autografų.

Gal Rūtos komandoje trūko ne tinkamo trenerio, o sporto mokslininko, kuris būtų padėjęs treneriui rasti tinkamiausią metodiką?

Žinoma, toks žmogus tikrai reikalingas, ir protingi treneriai visada naudojami mūsų paslaugomis. Bet dažnai trenerių ego būna labai didelis. Jie galvoja, kad viską žino, ir nenori atvirai naudotis sporto mokslininkų paslaugomis, nes bijo pasirodyti, kad kažko nežino.

Bet tie, kurie gerai dirba daug metų, visada palaiko ryšį su sporto mokslininkais. Pavyzdžiui, M.Phelpso treneris Bobas Bowmanas man visada sako – kiekvieną kartą su tavimi susitikęs išmoku kažko naujo, nes tu geriau iš šalies matai, kas vyksta. Treneriams tikrai nereikia bijoti sporto mokslininkų patarimų. Juk vienas žmogus negali visko žinoti. Aš irgi daug ko nežinau ir visą laiką mokausi.

Kas iš Lietuvos plaukikų galėtų sužibėti Tokijo olimpinėse žaidynėse?

Be abejo, Danas Rapšys. Jis jau dabar žiba. Gali sėkmingai plaukti Andrius Šidlauskas, gal dar kas. Bet svarbiausia – būtina rasti naujų žvaigždžių. Mano praktinių užsiėmimų tema ir buvo apie tai, kaip sukurti sistemą, kad žvaigždės vis įsižiebtų. Nesusitelkti į dabartines žvaigždes, o ugdyti naujas, daug dėmesio skirti jaunimui.

Lietuviai – aukšti, ilgomis galūnėmis, jų sudėjimas tinka plaukimui ir kitoms sporto šakoms. Čia visada galima rasti žvaigždžių. Bet reikia turėti sistemą, kad jų nuolat atsirastų. Kaip Amerikoje. Aišku, ten daug baseinų, daug galimybių. Bet ir mažos šalys gali išugdyti aukščiausio lygio sportininkų. Puikiausias pavyzdys – D.Rapšys, kuris Panevėžyje treniuojasi 25 m baseine. Jis su savo treneriu daug kartų buvo atvažiavę į Ameriką, ne sykį testavau Daną. Sukūrus sistemą galima būtų išugdyti dešimt tokių kaip Danas Rapšys.

KELIAS

LIETUVOJE

Genadijus Sokolovas gimė 1961 m. birželio 1 d. Kaune. 1983 m. baigė tuometį Kūno kultūros institutą, 1987 m. – Maskvos valstybinio centrinio kūno kultūros instituto aspirantūrą, čia apgynė pedagogikos mokslų kandidato (dabar – daktaro) disertaciją „Plaukikų treniruočių planavimas įvertinant jų specialaus darbingumo dinamiką daugiametio rengimo etapuose“.

G.Sokolovo mokslinių tyrimų sritys – didelio meistriskumo plaukikų sportinio rengimo valdymas, rezultatų prognozavimas taikant kompiuterines programas.

1983–1984 m. G.Sokolovas buvo Kauno technologijos universiteto Kūno kultūros katedros dėstytojas, 1987–2000 m. – Lietuvos kūno kultūros akademijos Plaukimo katedros dėstytojas, docentas (1990), 1991–1992 m., 1994–1995 m. – šios katedros vedėjas, 1992–2000 m. – Trenerių fakulteto dekanas, Kompiuterizacijos sporte mokslinės laboratorijos vedėjas.

2000 m. išvyko į JAV, į Kolorado Springso plaukimo centrą.

KELIAS Į ŽAIDYNES VIS SIAURĖJA

RUGSĖJĮ Į KAZACHSTANO SOSTINĖJE NUR SULTANE VYKUSĮ PASAULIO ČEMPIONATĄ LIETUVOS IMTYNININKAI IŠKELIAVO SU VILTIMIS Į KIŠENĘ ĮSIDĖTI BENT VIENĄ OLIMPINĮ KELIALAPIJ. DEJA, VISŲ JŲ KIŠENĖS LIKO TUŠČIOS, MAŽA TO, IŠ RIKIUOTĖS ILGAM IŠKRITO SUNKIAUSIAS RINKTINĖS NARYS, SU KURIU BUVO SIETOS DIDŽIAUSIOS VILTYS.

LINA DAUGĖLAITĖ

Valdo Malinausko nuotr.

Apie Lietuvos imtynininkų pasirodymą čempionate ir olimpinės viltis kalbėjomės su Lietuvos imtynių federacijos prezidentu Giedriumi Dambrausku.

Kaip vertinate mūsų graikų-romėnų imtynininkų pasirodymą pasaulio čempionate, kuriame olimpinį kelialapį taip ir nepavyko iškovoti?

Planavome parsivežti kelialapį – vieną arba du. Vienas būtų buvęs minimumas, du – normalu, bet grįžome be jų. Jeigu vertintume pastaruosius startus Europos ir pasaulio čempionatuose, sakyčiau, kad komanda atrodė tikrai neblogai. Pasaulio čempionato olimpinį svorio kategorijų vaikinų grupėse imtyniavo po 40, merginų – po 30 atstovių, daugumos mūsų atletų užimtos vietos – per vidurį arba pirmoje grupėje, autsaiderių neturime. Rezultatas lyg ir neblogas. Jeigu tai būtų eilinis pasaulio čempionatas, vertinčiau tarp patenkinamai ir gerai. Visai arti gerai.

Buvo viena objektyvi priežastis, kodėl nepavyko iškovoti kelialapio. Tai Manto Knystauto (svorio kategorija iki 130 kg) trauma. Padarėme klaidą – galbūt Manto iš viso nereikėjo vežti į šį čempionatą, nes jis buvo patyręs rimtą traumą (vasarį jam buvo atlikta peties operacija – aut. past.), prieš pat varžybas lengvesne forma ta pati trauma pasikartojė. Mes neįžiūrėjome, kad priežastys rimtos. Dabar matome, jog žmogus praktiškai su dviem nutrauktomis sausgyslėmis imtyniavo – ką jis galėjo padaryti su

viena ranka? Pasiekė vieną pergalę ir tai parodo šio imtynininko potencialą.

M.Knystauto vėl laukia operacija ir ilgas reabilitacijos kelias. Tarptautiniame atrankos etape į olimpinės žaidynes jo nematome. Labai gaila tai sakyti, bet iškriti stabiliausias ir bene patikimiausias mūsų imtynininkas per pastaruosius dvejus metus. Savo amžiaus grupėje Mantas būdavo tarp prizininkų, o perėjęs į suaugusiųjų sportą užimdavo 4–9 vietas. Jam tikrai buvo realu iškovoti olimpinį kelialapį ir netgi per šį pirmąjį atrankos etapą – pasaulio čempionatą.

Kada M.Knystautui bus atlikta operacija?

Sunku pasakyti, tegul kalba specialistai. Treneris Mindaugas Ežerskis kontaktuoja su gydytoju, kuris prieš tai jam darė operaciją. Kai trauma pasikartojė, tas pats gydytojas vėl buvo šalia. Nuolatinė priežiūra vyko, bet tai imtynės, kontaktinis sportas, sunku išsaugoti sportininką sveiką net tada, kai jį labai prižiūri. Gal nereikėjo skubėti su šiuo čempionatu, bet atrodė, kad pasaulio pirmenybės – didžiausia galimybė iškovoti olimpinį kelialapį.

Kituose atrankos etapuose M.Knystautas nedalyvaus?

Ne. Vietoje jo bandysime jauną Romą Fridriką. Bet jis atėjęs iš pussunkio svorio kategorijos (iki 97 kg), jam bus daug sunkiau. Ir ne tik dėl svorio – čia ir

”

PLANAVOME PARSIVEŽTI KELIALAPIJ – VIENĄ ARBA DU. VIENAS BŪTŲ BUVĖS MINIMUMAS, DU – NORMALU, BET GRĮŽOME BE JŲ. JEIGU VERTINTUME PASTARUOSIUS STARTUS EUROPOS IR PASAULIO ČEMPIONATUOSE, SAKYČIAU, KAD KOMANDA ATRODĖ TIKRAI NEBLOGAI.

GIEDRIUS DAMBRAUSKAS

meistriškumas, ir patirtis kitokia kovojant būtent su šios jam naujos svorio kategorijos atstovais. Čia kito masto imtynininkai rungtis. M.Knystautas jau buvo subrendęs imtynininkas ir tikėjomės, kad per pirmąjį etapą jis pelnys kelialapį.

Per žingsnį nuo olimpinio kelialapio liko svorio kategorijos iki 77 kg atstovas Paulius Galkinas – jam pritrūko paskutinės pergalės.

Taip, Paulius pasiekė puikią pergalę kovodamas su Azijos čempionato prizinininku, vėliau su Europos čempionato prizinininku. P.Galkino mes gal nematėme tarp komandos lyderių – jis stabilus vidutinio-klasės. Tai augantis sportininkas, gal ne tokio greito brendimo kaip kiti imtynininkai, bet jis diena iš dienos metodškai gerina savo meistriškumą. Be jokių didelių suolių.

Pasaulio čempionate jo iškovotos pergalės įspūdingos, tai buvo vieni gražiausių metimų čempionate – per krūtinę. Abi jo pergalės įtikinamos: vieną sportininką paguldė, kitą įveikė aiškia taškų persvara. Bet iš dviejų likusių kovų reikėjo laimėti dar vieną. Galbūt įveikti olimpinį žaidynių vicečempioną vengrą Tamasą Lorinczą buvo nelabai realu, bet kai po to jis imtyniavo su uzbeku (T.Lorinczas atvėrė lietuviui kelią į paguodos turnyrą, kuriame buvo kovojama dėl bronzos ir olimpinio kelialapio – aut. past.), mes tikėjomės pergalės. Manau, ir Paulius labai tikėjosi. Matyt, bemiegė naktis, kovos laukimas galutinai jį sudegino. Ir mes nepamatėme to žmogaus, kuris kovėsi dieną prieš tai.

Nemažai kritikos iš sportininkų ir trenerių lūpų po kovų skriejo į teisėjų pusę. Ar galima sakyti, kad teisėjai kažkam pavogė pergalę?

Nemanau, neįžiūrėčiau tokio subjektyvumo. Ten, kur mūsų sportininkai iš tikrųjų jautėsi užtikrintai, tarkime, Viliaus Laurinaičio puiki kova su kinu pirmame rate, viskas teisingai, ir Justo Petravičiaus dvikovos rodė, kad mūsų imtynininkai tikrai aukšto meistriškumo. Buvo situacija, kai Laimutis Adomaitis pirmame rate dalį pirmojo kėlinuko buvo pasyvesnis – pralošė taškų, bet likusias daugiau kaip keturias minutes priešininkas gynėsi ir tą darė gana pasyviai. Teisėjų sprendimas buvo labai įdomus: teisėjas ant kilimo parodė, kad Laimučio priešininkas pasyvus, šoninis teisėjas parodė tą patį, o vyriausiasis teisėjas nesutiko su jų nuomone. Taip būna ypač retai, kad vienas teisėjas nesutiktų su kitų dviejų nuomone. Bet galime tik svarstyti, kaip būtų buvę, jeigu sprendimas būtų priimtas kitoks: būtume sugebėję realizuoti pranašumą, kurį suteiktų už pasyvumą nubastas oponentas, ar ne. Tokia situacija buvo, bet tikrai negalime sakyti, kad mus teisėjai baudė, o kitus bandė ištempti. Manau, kad ten, kur iškovojome užtikrintas pergalės, jos buvo akivaizdžios, o tokių apylygių kovų buvo gal tik Justo su kazachu, bet nejutome didelio spaudimo, kad teisėjai galėtų kažkaip kitaip įvertinti.

Žvelgiant į rinktinę matyti, kad ji atjaunėjusi – dauguma graikų-romėnų imtynininkų jaunos kartos, iš vyresniųjų liko tik 33-eris Edgaras Venckaitis, jo bendraamžis Laimutis Adomaitis ir 27-eris Vilius Laurinaitis.

Labai teisingai pastebėta. Ir tai L.Adomaitis išsoko į nuvažiuojantį traukinį, nes šioje svorio kategorijoje,

R.Fridrikas bandys prasibrauti į Tokiją

be jo, yra dar trys labai panašaus pajėgumo sportininkai. Tarp jų – Eivydas Stankevičius, kuris Europos čempionate pasiekė geriausią rezultatą ir buvo pentktas. Bet treneriai įvertino sportininkų formą paskutiniame prieš čempionatą pasirengimo etape ir buvo nuspręsta, kad Laimutis atrodo truputį geriau už Eivydą. Tos pačios svorio kategorijos imtynininkas yra ir Martynas Nemcevičius. Žodžiu, treneriams buvo didelis darbas atrinkti geriausią.

Matyt, po olimpinų žaidynių visada būna toks etapas, kai ciklas baigiasi ir sportininkas turi priimti sprendimą, ar toliau sportuoti.

Vienintelis E.Venckaitis turi olimpinį žaidynių patirties. Ir netgi dvejų.

Taip, jis bandys patekti į dar vienas žaidynes, labai stengiasi, tai emociškai gerai nusiteikęs, kovingas sportininkas. Bet, matyt, amžius jau daro savo, sunku jam, reikia kruopščiai planuoti krūvius.

Kada imtynininkų aukso amžius?

Labai skirtingai. Mūsų Lietuvos imtynininkų branda, sakyčiau, ateina apie 23–30 metus. Pasaulinė praktika rodo, kad sunkiasvoriai, jeigu išvengia didesnių traumų, imtyniauja net iki 35 metų. O, pavyzdžiui, pietiečiai daug greičiau subręsta, todėl ir mūsų pasiekimai jaunių, jaunimo amžiaus grupėse, palyginti su jų, daug prastesni. Kita vertus, jų sportinė karjera tęsiasi trumpiau. Bet tose šalyse konkurencija milžiniška, todėl net nesimato, kad iškrinta vienas lyderis, nes jį iškart pakeičia kitas lygiavertis kovotojas.

Pasaulio čempionate dalyvavo ir dvi Lietuvos imtynininkės. 19-metė Kamilė Gaučaitė, kurios svorio kategorija iki 76 kg, ir patyrusi 24-erių Danutė Domikaitytė (iki 68 kg), su kuria buvo siejamos ypač didelės viltys. Deja, jai ir šįkart nepavyko iškovoti kelialapio į žaidynes. Ko pritrūko?

Danutė pralaimėjo pirmame rate Čekijos imtynininkei. Kaip sakau, tokias priešininkes reikia nugalėti, nes jei nenusigalės, olimpinio kelialapio nepasieksi. Čekė – šių metų Europos prizininė, bet ji buvo Danutės lygio. Pirmame kėlinyje Čekijos sportininkė atliko metimą per dubenį ir paguldė Danutę.

ČEMPIONATAS

REZULTATAI

Lietuvos imtynininkų pasaulio čempionate užimtos vietos

Graikų-romėnų imtynės

Justas Petravičius (iki 60 kg) – 13 vieta

Edgaras Venckaitis (iki 67 kg) – 13 vieta

Paulius Galkinas (iki 77 kg) – 7 vieta

Laimutis Adomaitis (iki 87 kg) – 30 vieta

Vilius Laurinaitis (iki 97 kg) – 14 vieta

Mantas Knystautas (iki 130 kg) – 15 vieta

Moterų imtynės

Danutė Domikaitytė (iki 68 kg) – 28 vieta

Kamilė Gaučaitė (iki 76 kg) – 10 vieta

Laisvosios imtynės

Andrius Mažeika (iki 74 kg) – 29 vieta

Edgaras Voitechovskis (iki 86 kg) – 36 vieta

Lukas Krasauskas (iki 97 kg) – 26 vieta

Laukimo buvo daugiau nei vėliau kovos. Mano įsitikinimu, Danutė perdegė. Kalbėjau su treneriais, sportininkė buvo labai gerai pasiruošusi varžyboms, daug ką paaukojo, kad galėtų susitelkti į žaidynių atranką. Ir amžius jau toks, kad reikia rodyti rezultatus. Beje, ji buvo labai netoli dvejų ankstesnių olimpiinių žaidynių, ypač pastarųjų Rio – per atrankos turnyrą pirmaudama kovoje, kuri lėmė, pateks į žaidynes ar ne, pralaimėjo paskutinėmis sekundėmis. Matyt, ta didelė atsakomybė ją slėgia iš vidaus.

O Kamilė šaunuolė. Užėmė aukštą dešimtą vietą. Tai apskritai vienas geriausių mūsų moterų pasirodymų pasaulio čempionatuose. Juolab kai tokia konkurencija. Dar prieš 7–8 metus pasaulio čempionatuose dalyvaudavo po 15–18 atskiros svorio kategorijos sportininkių, o šįkart Kamilės svorio kategorijoje jų buvo 31. Moterys imtyniauti pradeda ir dideles imtynių tradicijas turinčiose šalyse. Jos labai greit pasiekia aukštą meistriskumą ir mums sudaro milžinišką konkurenciją. Kamilė – motyvuota, protinga imtynininkė, kelianti sau didelius reikalavimus. Manau, apie ją dar tikrai išgirsime.

Pasaulio čempionate turėjome tris laisvųjų imtynių atstovus. Kaip vertinate jų pasirodymus?

Važiavo du jaunesni sportininkai – Andrius Mažeika ir Lukas Krasauskas, iš kurių šiandien nesitikėjome aukštesnių rezultatų. Juolab kad tarp A.Mažeikos svorio kategorijos iki 74 kg varžovų suskaičiavome septynis ar aštuonis osetinus arba čečėnus, kurie atstovavo kitoms valstybėms.

Kalbant apie laisvasias imtynes, matome tendenciją, kad net centrinės Europos valstybės, tokios kaip Čekija, įsileidžia šių tautybių sportininkus, juos natūralizuoja. Mes tokio kelio nesirenkame. Ieškome talentų tarp savo sportininkų. O Edgarui Voitechovskiui buvo realu iškovoti kelialapį – šveicaras, kuriam Edgaras pralaimėjo 6:1, pelnė kelialapį. Reikėjo daugiau nusiteikimo ir truputį sėkmės – šveicaras buvo įkandamas ir netikėtai galėjome turėti kelialapį laisvūnų rankose.

Kur ir kada vyks kiti atrankos etapai į olimpinės žaidynes?

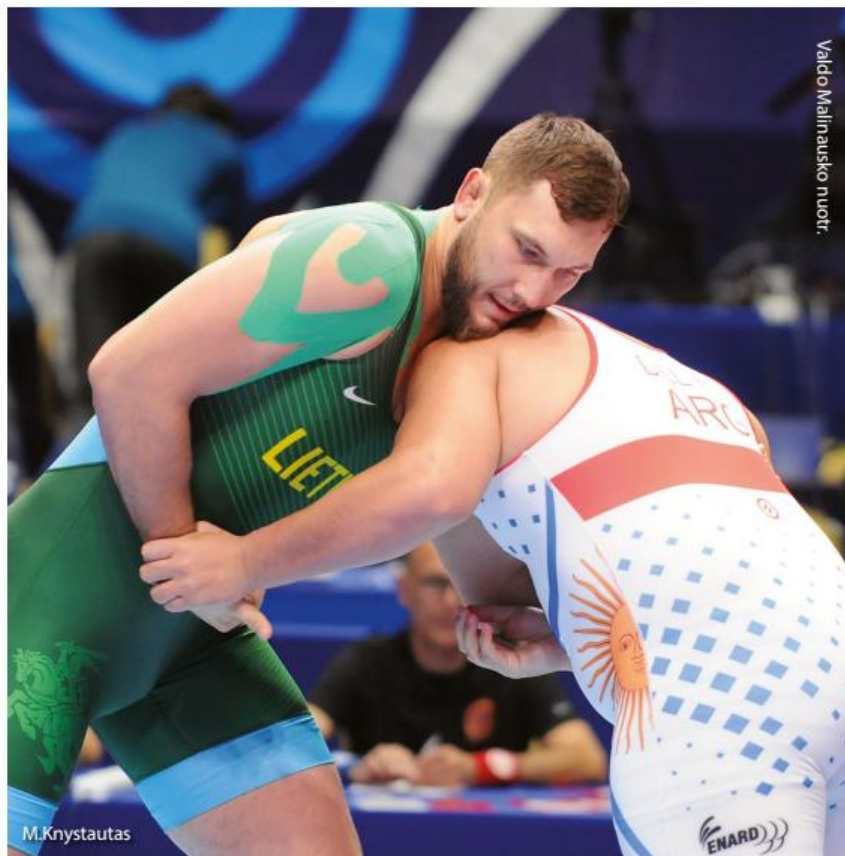
Du atrankos turnyrai vyks kitų metų pavasarį – kovo ir balandžio pabaigoje. Pirmasis bus Europos atrankos turnyras, jis vyks Budapešte. Didžiausia bėda ta, kad kelialapius laimės tik į didįjį finalą patekę imtynininkai, tai yra reikės užimti 1–2 vietą. Po mėnesio bus dar vienas šansas – Sofijoje vyks pasaulinis atrankos turnyras, o sąlygos jame bus lygiai tokios pačios – kelialapius pelnys tik į didįjį finalą patekę sportininkai. Mano galva, užimti šiuose turnyruose 1–2 vietą bus daug sunkiau nei pasaulio čempionate, kuriame reikėjo pelnyti 1–5 vietą.

Kokių šansų turi Lietuvos imtynininkai iškovoti kelialapį į Tokiją?

Kelialapis turi būti. Nuo 1992-ųjų imtynės visada turėjo savo sportininkų olimpinėse žaidynėse. Bėda ta, kad po Rio de Žaneiro žaidynių – kai kas tą pastebėjo, o kai kas ne – visose svorio kategorijose sumažėjo imtynininkų nuo 20 iki 16. Ir tas keturių žmonių sumažinimas vienai svorio kategorijai mums, Lietuvai, be galo svarbus. Mūsų pagrindiniai sportininkai, net ir tie, kurie iškovodavo aukštas vie-

K.Gaucaitė (dešinėje)

M.Knystautas

Valdo Malinausko nuotr.

tas olimpinėse žaidynėse, į jas pakliūdavo būtent per paskutinius atrankos turnyrus. Bet šįkart panaikintas vienas europinis atrankos turnyras (būdavo du), be to, anksčiau į žaidynes iš jų keliaudavo pirmas tris vietas užėmę imtynininkai. Dar būdavo galima tikėtis ir vadinamosios žaliosios kortos, jeigu valstybė turi galias imtynių tradicijas. Žaliają kortą padovanodavo 4–5 valstybėms iš Europos. Latviai taip porą kartų važiavo į žaidynes, o mes visą laiką vietas išsikovodavome patys. Bet ir šios kortos nebus. Anksčiau dar skirdavo po vieną vietą šeiminkams – dabar ir japonai ją turi išsikovoti.

Ar Lietuvos rinktinės sudėtis per atrankos turnyrus į žaidynes gali kisti?

Gali. Pavyzdžiui, kas varžysis svorio kategorijoje iki 87 kg, paaiškės likus kokioms trimis savaitėms iki turnyro, nes, kaip sakiau, važiuos labiausiai vertas, geriausias. Treneriai spręs. Kitose svorio kategorijose konkurencija mažesnė.

”
KELIALAPIS TURI BŪTI. NUO 1992-ŪJŲ IMTYNĖS VISADA TURĖJO SAVO SPORTININKŲ OLIMPINĖSE ŽAIDYNĖSE.

GIEDRIUS DAMBRAUSKAS

IEŠKO HEROJŲ

„HEROJAI MĖGSTA TYLĄ. GAL TODĖL JUOS RASTI SUNKU. DAŽNAI APIE JUOS SUŽINOME, KAI BŪNA PĖR VĖLU. KALBU KAIP ORGANIZACIJOS, KURIAI RŪPI ŠVARUS IR SAŽININGAS SPORTAS, ATSTOVĖ. RASTI IR PAGERBTI NUSIPELNIUSIUS NORISI ČIA IR DABAR. O SURADUS – APDOVANOTI“, – SAKĖ LIETUVOS TAUTINIO OLIMPINIO KOMITETO PREZIDENTĖ DAINA GUDZINEVIČIŪTĖ.

LTOK archyvo nuotr.

Alfredo Piazzi'o nuotr.

Pernai už įsimintiniausią jaunojo sportininko kilnų poelgį prizas įteiktas tekvondo kovotojai K.Tvaronavičiūtei

Šie olimpinės čempionės žodžiai nėra atsitiktiniai. Spalis ir lapkritis skirti kilniam per pastaruosius metus Lietuvos sporte besielgusių asmenų, komandų, organizacijų ir įstaigų paieškai.

Per kasmetinius naujo formato Lietuvos „Fair play“ apdovanojimus pagerbiami šešių nominacijų atstovai. Padėti juos surasti kviečiama visa sporto bendruomenė. Į nominacijas gali pretenduoti įvairūs kandidatai – nuo moksleivio, tarpmokyklinėse kroso varžybose varžovui paskolinusio sportinį batą, iki profesionalaus sportininko, garbingai pasiėlusio sporto aikštėje ar už jos ribų. Taip pat organizacijos, kurios skatina sąžiningą sportą, olimpinės vertybes, kilnų elgesį sporto varžybose ar bendruomenės gyvenime, bei įmonės, be noro susigrąžinti įdėtą lėšas remiančios įvairiausių sporto šakų atstovus, komandas, judėjimus ir t.t.

Kandidatus iki lapkričio 5 d. galima registruoti šiuo adresu: <https://bit.ly/2lwp13>

Lietuvos „Fair play“ apdovanojimų nugalėtojai bus paskelbti lapkričio pabaigoje Lietuvos tautiniame olimpiame komitete.

Kam ir už ką bus skirtos 2019 m. Lietuvos „Fair play“ apdovanojimų nominacijos

Metų kilnus poelgis – už sportininko, trenerio ar kito sporto srities atstovo kilnų ir sąžiningą momentinį poelgį. Pavyzdžiui, už pagalbą į bėdą patekusiam varžovui, teisėjo informavimą apie klaidą savo nenaudai varžybų metu ir pan.

Jaunojo sportininko arba jaunimo komandos

kilnus poelgis – už sąžiningą, garbingą ar kilnų poelgį varžybose, treniruotėje ar kitoje su sportu susijusioje veikloje. Pavyzdžiui, už pagalbą susižeidusiam, sporto įrankio netekusiam varžovui, už sirgalių sudrausminimą, už žaidėjų skaičiaus aikštėje suvienodinimą, jei varžovai dėl pražangų ar kitų priežasčių neteko komandos nario, ir t.t.

Pavyzdys bendraamžiams – ši nominacija atiteks sportininkui ar komandai, savo elgesiu rodančiai pavyzdį bendraamžiams, bendruomenei, visuomenei. Pavyzdžiui, savanoriaujant, padedant integruoti negaliuosius, tai gali būti žmogaus su negalia pavyzdys sveikiems siekiant tikslų ir t.t. Kandidatai į šią nominaciją gali tapti visi, kurie motyvuoja draugus siekti tikslų, yra sąžiningi, garbingai elgiasi aikštėje ir už jos ribų, laikosi taisyklių ir įkvepia kitus elgtis kilniai.

„Fair play“ projektas – už žmonių integraciją, vienijimą per sportą, už ribų ir stereotipų naikinimą, už visuomenės nuomonės keitimą, už socialinių iššūkių ir problemų sprendimą pasitelkiant sportą ir sporto vertybes.

„Fair play“ organizacija – už visuomenės ugdymą, olimpinę principų laikymąsi, vertybių sklaidą ar tiesiog pagalbą, neatlygintą paramą sportininkams ir kitoms sporto organizacijoms.

Už viso gyvenimo nuopelnus – tai nominacija, kurios pavadinimas pats viską pasako. Į ją pretenduoja atsidavę savo idėjoms ir darbams šviesuoliai, visą gyvenimą esantys pavyzdys kitiems, bendruomenių ar visuomenės vedliai, savo darbais rodantys kryptį kitiems.

26

„FAIR PLAY“

Prieš tiek metų, 1993-aisiais, Lietuva prisijungė prie pasaulinio „Fair play“ judėjimo. Tuomet LTOK iniciatyva buvo įkurta Kilnaus poelgio komisija. Vėliau komisijos pavadinimas evoliucionavo į Lietuvos kilnaus žaidimo komitetą, o galiausiai tapo Lietuvos kilnaus sportinio elgesio komitetu.

MEDUS MEDAUS MĖNESIUI

OLIMPIETIS BIATLONININKAS VYTAUTAS STROLIA – APIE PRAĖJUSĮ SEZONĄ, DŽIAUGSMO NETEIKIANČIAS VARŽYBŲ VIETAS, SAVO VESTUVES, GYVENIMĄ ANYKŠČIUOSE IR BITININKYSTĘ.

MARYTĖ MARCINKEVIČIŪTĖ

Sočio ir Pjongčango žiemos olimpiinių žaidynių dalyviui anykštėnui Vytautui Stroliai šie metai įsimintini. Per pasaulio ir Europos čempionatus Estešunde (Švedija) ir Raubičiuose (Baltarusija) jis pasiekė geriausias karjeros rezultatus – 10 km nuotolio varžybose atitinkamai užėmė 26 ir 28 vietą.

Asmeninis gyvenimas taip pat pateikė malonių permainių: balandžio mėnesį pagaliau apsigynė bakalauro baigiamąjį darbą Lietuvos sporto universitete, liepą sumainė aukso žiedus su išrinktąja Vilda Alšauskaite, o gruodį arba sausį turėtų tapti laimingu tėvu. Jūdviejų vestuvėse dalyvavo ir keturios biatlonininkų poros. Sutuočtiniai nusipirko dviejų kambarių butą gimtuosiuose Anykščiuose ir baigia jį įsirengti.

Olimpiečio žmona Vilda baigė Vilniaus kolegiją ir dabar yra Anykščių vaikų lopšelio-darželio „Eglutė“ auklėtoja bei socialinė pedagogė. „Su Vilda susipažinome per Krašto apsaugos pajėgų karius savanorius. Ji paprašė manęs pavadovauti vienam šaulių būreliui ir ta mudviejų akistata peraugo į draugystę. Draugavome gana trumpai, sutapo mūsų interesai, požiūris į gyvenimą, todėl ir nusprendėme kurti šeimą“, – sako Vytautas.

Nuo 2015-ųjų V.Strolia – irgi Krašto apsaugos pajėgų savanoris. Tačiau pastaraisiais metais savanoriauti vis pritrūkdavo laiko, nes dažnai dalyvaudavo treniruočių stovyklose ir varžybose.

Įgijęs bakalauro diplomą, dvejų žiemos olimpiinių žaidynių dalyvis nežada užsisėdėti vietoje ir kitais metais ketina neakivaizdžiai tęsti studijas. Tik kol kas neapsisprendžia, kokią specialybę pasirinkti.

Gyvenimą gimtuosiuose Anykščiuose Vytautas pasirinko todėl, kad myli savo kraštą ir nuo mažens svajojo gyventi būtent čia. „Man nepatinka didmiesčiai, todėl ir nutariau kurtis savo gimtinėje. Gyvenu tame pačiame rajone, kuriame užaugau, Anykščiuose gyvena ir mano tėvai“, – pasakoja Vytautas.

Prie Anykščių, mamos gimtinėje Vietiškių kaime, jis bitininkauja. Turi dešimt avilių, kuriuos prieš šešerius metus jam perleido tėvas. Vytautui išvykus į treniruočių stovyklas, bites padeda prižiūrėti tėvai ir žmona. Šiemet medaus Vytautas prisuko iki soties – užteko ir maistui, ir pardavimui, ir medaus mėnesiui.

Bet prakalbės apie biatloną V.Strolia 2019-ųjų nevadina ypač sėkmingais.

„Esu toks žmogus, kuris sau kelia didelius tikslus – per svarbiausias metų varžybas minimum patekti į dešimtuką. Kai tai padarysiu, tada savo rezultatais būsiu patenkintas. Dabar per čempionatus užimtos 26 ir 28 vietos nieko nedomina, niekas jomis nesidžiaugia. Šiemet per Europos čempionatą Raubičiuose turėjau visas galimybes pelnyti medalį, bet šaudykloje triskart suklydau ir medalis nuplaukė“, – primena Vytautas.

Nuo gegužės mėnesio anykštėnas jau pradėjo rengtis naujam sezonui, bet neseniai iš savo treniruočių vieną savaitę išbraukė ir su žmona atostogavo Klaipėdoje.

„Kadangi Vilda laukiasi, nenorėjome kažkur toliau skristi. Gerai nepažįstu Lietuvos, retai atsiranda galimybė pakeliauti, todėl nutarėme pailsėti Klaipėdoje ir su uostamiesčiu artimiau susipažinti“, – išvyka džiaugiasi Vytautas.

Vytautas ir Vilda

Vytauto Dranginio nuotr.

Šiemet jo laukia du svarbūs startai – pasaulio pirmenybės Italijoje ir Europos čempionatas Estijoje. Juose V.Strolia turi išsikėlus didelius tikslus, bet jų nenori atskleisti. „Po čempionatų pasakysiu, ar juos įvykdžiau“, – šypstelė.

Sportininkas nesigaili, kad po Sočio žaidynių slidinėjimą iškeitė į biatloną, kur mato didesnių galimybių. „Sprendimas pasiteisino“, – įsitikinęs Vytautas, kuriam Anykščiuose tobulėti padeda Kūno kultūros ir sporto centro biatlono treneris Bronius Vitkūnas.

Spalio viduryje jis su Lietuvos biatlono rinktinė jau dalyvavo treniruočių stovykloje Suomijoje ant pirmojo sniego. 26-erių V.Strolia jau galvoja ir apie 2022-ųjų olimpinės žaidynės Pekine, kurios jam būtų trečiosios.

▲ V.Strolia Pjongčango olimpinėse žaidynėse

PASIKINKĖS BURLENTĘ – Į TREČIAS ŽAIDYNES

IŠ RUGSĖJO PABAIGOJE ITALIJOJE VYKUSIO PASAULIO „RS:X“ BURLENČIŲ KLASĖS ČEMPIONATO BURIUOTOJAS JUOZAS BERNOTAS GRĮŽO LAIMINGAS, NES PAVYKO PASIEKTI PAGRINDINĮ TIKSLĄ – UŽSITIKRINTI OLIMPINĮ KELIALAPĮ. JAU TREČIĄ PER KARJERĄ.

INGA JARMALAITĖ

KAIMELIS

TOKIJAS 2020

Kitą vasarą į Japoniją suvažiuosiantys buriuotojai turės savo atskirą olimpinį kaimelį, kuris bus nuo Tokijo nutolęs apie 60 km. Buriuotojų uostas sykį jau matė olimpinės kovas – jis įsikurs 1964 m. olimpinę regatą menančioje Enošimoje, arba, tiksliau, Eno saloje (*Eno-shima*). Tai apie 41 ha sala, kurią su žemynu ir pagrindiniu miestu Fudžikava jungia du maždaug 600 m tiltai – vienas automobilių, kitas pėsčiųjų.

Rugpjūčio mėnesį Enošimoje vyko Pasaulio buriavimo taurės etapas, kuriame jėgas išbandė „Laser Radial“ klasės buriuotoja Viktorija Andrulytė. „Olimpinė akvatorija – labai nenusėpama, ten gali būti visko: ir silpno vėjo, ir labai stipraus. Jis pūtė ir nuo kranto, ir nuo vandenyno. Teko ir trijų metrų aukščio bangų pajusti“, – grįžusi įgyta patirtimi pasidalijo buriuotoja.

„Mes tai padarėme – iškovojom Lietuvai dar vieną kelialapį į Tokijo olimpinės žaidynes! Ačiū visiems, kurie einat šiuo keliu kartu su manim!“ – paaiškėjęs, kad kitamet Tokijuje jis bus vos tarp 25 geriausių pasaulio burlentininkų, feisbuke visiems prie to labiausiai prisidėjusiems dėkojo J. Bernotas.

Kova su vėju, jūromis ir vandenynais, beribis laisvės jausmas smagiai sklendžiant vandens paviršiumi, grynas oras, saulė ir beveik kasdien atostogos – tai romantizmu persmelktas buriuotojo vaizdinys. Tikrovė, su kuria susiduria nuo aštuonerių paskui tėtį į Kauno jachtklubą nuėjęs J. Bernotas, šiek tiek kitokia. Tai nuolatinė drėgmė, treniruotės, stovyklos, daug fizinio darbo ir ilgos kelionės ten, kur šilti vandenys, bet pageidautina pasiekiamos automobiliu, nes taip pigiau. Keliauti verčia ne tik Lietuvoje rudenį atšąlantis vanduo, bet ir konkurentų stoka. J. Bernotas 2012-aisiais buvo pirmasis į žaidynes patekęs Lietuvos burlentininkas ir iki šiol yra toks vienintelis.

„Kauno sporto mokykloje „Bangpūtys“ yra daug jaunų gabių sportininkų, bet kol kas Tokijui aš vienas ruošiuosi“, – atsako konkurentų gimtinėje neturintis „RS:X“ burlenčių klasės atstovas.

VYKO KELIALAPIO

Trisdešimtmetis J. Bernotas neslepia, kad į pasaulio čempionatą Italijoje juodu su tėčiu ir treneriu Gin-

tautu Bernotu būtent to ir vyko – iškovoti kelialapį, todėl nusiteikimas buvo maksimaliai rimtas. Pasibaigus kovoms su Gardos ežero bangomis ir vėju paaiškėjo dar aštuoni skirtingų valstybių burlentininkai, kurie gavo leidimą kitą vasarą žengti pro olimpinio kaimelio vartus. Tarp 130 dalyvių galutinę 33 vietą užėmęs J. Bernotas pateko į šį laimingųjų aštuntuką, nes tarp pasaulio čempionate startavusių, bet kelialapių dar neturėjusių šalių sportininkų liko šeštas.

„Ten man nebuvo idealios sąlygos, todėl vieta likau patenkintas“, – prisipažįsta J. Bernotas.

Tai buvo jau trečioji iš eilės sėkmingai įveikta atranka. Ar, palyginti su ankstesnėmis, atrankos keičiasi?

„Kiekvienais metais atrankos vis sunkėja. Šįkart kelialapių skaičius stipriai sumažėjo – iki 25. 2016 m. Rio de Žaneire burlentininkų buvo 36, 2012-aisiais Londone – 38. Atitinkamai ir konkurencija didėja, kaskart darosi vis sunkiau. Be to, visų sportininkų lygis kasmet akivaizdžiai gerėja“, – pokyčius vardija burlentininkas.

Per pastarąjį burlenčių pasaulio čempionatą taip pat buvo galima susipažinti, kokių pokyčių mato šios sporto šakos puoselėtojai. „Vyko burlenčių pristatymas – ir naujų, ir senų. Tai buvo supažindinimas, pabandytas, parodytas, kas galėtų būti ateityje.

Pati burlentė žaidynėse tikrai liks, bet artimiausiu metu turėtų būti priimtas sprendimas, kokia tai bus burlentė. Ar tokia, kokia yra dabar, ar atnaujinta“, – paaiškina J.Bernotas.

Per daugiau nei dešimtmetį, praleistą didžiajame sporte, pakeitimų ir atnaujinimų jis matė ne vieną. Viskas keičiasi, evoliucionuoja ir tai, pašnekovo tikinimu, normalus procesas, nes kartu su technologijomis tobulėja ir šis sportas, o burlenčių klasei tie pasikeitimai labai naudingi.

Vienas galimas variantas – burlentės su povandeniniais sparnais, dar vadinamais foilais. Šią lyg iš ateities atrodančią burlentę J.Bernotas ne sykį yra išbandęs. Kodėl lyg iš ateities? Vadinamasis foilas – tai po vandeniu pasislėpęs sparnas, kuris prie burlentės ar jėgos aitvaro lentos tvirtinamas vietoje vairo. Tas sparnas iškelia lentą į vandens paviršių ir ši kartu su buriuotoju tarsi pakimba ore. Galbūt, sako Juozas, būtent tokį vaizdą ir matysime 2024 m. Paryžiuje per olimpinės burlenčių varžybas.

„Ten daugiau ekstremalumo, daug didesnis greitis, plaukimas šiek tiek kitoks, ekstremalesnis, įdomesnis, gražesnis akiai“, – vardija burlentininkas.

„RS:X“ burlenčių klasė į olimpinę žaidynių programą įtraukta nuo 2008 m. Ji pakeitė iki 2004-ųjų buvusią „Mistral One Design“. Mažai trūko, kad per šios klasės olimpinį debiutą Pekine su savo burlente būtų pasirodęs ir tada vos 19-metis J.Bernotas. Bet tąkart per paskutinę atranką jį žemyn timptelėjo gauti kol kas patys apmaudžiausi baudos taškai.

„Tame plaukime, kai buvo sprendžiamas vykimo į Pekino žaidynes klausimas, aš padariau klaidingą startą, gavau papildomų baudos taškų ir tai lėmė, kad likau pirmas už brūkšnio. Buvo labai apmaudu, kita vertus, čia yra sportas, taip jau nutinka. Bet siekiau savo tikslo toliau ir jį pasiekiau po ketverių metų – išvykau į Londoną“, – pasakoja sportininkas.

DAUGYBĖ SMULKIŲ DETALIŲ

Kiek lemia šiame sporte pinigai, technologijos ir kiek tai burlentininkui suteikia pranašumo? J.Bernotas paaiškina, kad prie burlentės variklio, aišku, neprisivertinsi, nes yra standartas, bet burlenčių sportas susideda iš daugybės smulkių techninių detalių, kurios sportininko pasirodymui turi esminės įtakos.

„Šiuo metu turime vieną gamintoją ir iš jo privalome pirkti įrangą. Bet labai daug lemia, kiek naujo inventoriaus gali nusipirkti. Jis dėvėsi, atidirba savo, plus nėra dviejų vienodų dalykų pasaulyje. Net ir burių. Jos kaip ir vienodos, bet vis tiek skiriasi. Kai yra galimybė inventoriaus turėti daugiau, tada ir šansai pasiekti geresnių rezultatų didėja“, – atsako olimpietis.

Štai, pavyzdžiui, ta pati burė. Jų per sezoną minimaliai reikia trijų arba keturių. Bet jei kalbame apie maksimalių rezultatų siekimą, tada viena burė vienerioms arba daugiausia dvejoms varžyboms tinka, nes ji tiesiog išsistampo, nukenčia jos charakteristikos. O vienos burės kaina – 1200 eurų.

„Bet paskui jos puikiai tinka treniruotėms. Iki tam tikro lygio, – skuba paaiškinti buriuotojas. – Viso mums būtino inventoriaus poreikis yra gana didelis, o mūsų galimybės ribotos.“

Todėl naujas bures iki svarbiausių sezono varžybų J.Bernotui ištaupyti jau tapo įprasta. Ar nepavargsta

nuo to? „Sunku. Ir pasiruošimas šitam pasaulio čempionatui buvo ypač sudėtingas, nes darbo įdėjome labai daug, o inventoriaus buvo didžiulis trūkumas. Sunku, bet ką turim – su tuo stengiamės dirbti“, – skųstis nelinkęs burlentininkas.

DEBIUTANTO SĖKMĖ

Prieš tai buvusios dvejų žaidynės J.Bernotui susiklostė skirtingai. 2012 m. tada 23-ėjų olimpinis debiutantas užėmė aukštą dvyliktą vietą, nors prieš paskutinius plaukimus turėjo realių galimybių įsokti į elitinį dešimtuką ir dar pasivaržyti medalių plaukime. Po ketverių metų Rio de Žaneiro vėjas toks sėkmingas lietuviui nebuvo – turėjo tenkintis galutine 26 pozicija.

Lygindamas abu olimpinis startus burlentininkas sako, kad jam rengtis Rio žaidynėms buvo gerokai sunkiau nei Londono. „Iškovojus kelialapį į Rio de Žaneirą finansinė padėtis pablogėjo, nes atseit bilietas kišenėje, pagrindinis darbas padarytas. Dėl to labai nukentėjo žaidynėse pasiektas rezultatas. Tikiuosi, šįkart pavyks to išvengti ir Tokijuje bus galima siekti aukštesnių vietų“, – viliasi buriuotojas.

Pati olimpiada, buriuotojams sudarytos sąlygos, gyvenimas olimpiniam kaimelyje labiau patiko irgi Londone, mat čia buriuotojams buvo pastatytas atskiras kaimelis prie vandens, todėl jiems viskas buvo vienoje vietoje. Rio de Žaneire J.Bernotas gyveno su visais kitais sportininkais, todėl buriuotojui kiekvieną dieną iki treniruotėms ir varžybų vietos reikėjo toli važiuoti autobusais.

„Žiūrint į varžybas geriau ir paprasčiau, kai viskas vienoje vietoje – vanduo šalia, mažiau žmonių. Tada tarsi labiau atsižvelgiama į sportininką ir jo poreikius. Bet šios žaidynės turi ir panašumų. Mano, kaip sportininko, akimis žiūrint, tai tiek Londone, tiek Rio de Žaneire vanduo buvo skystas ir pūtė vėjas“, – pašmaikštuoja buriuotojas.

O kur ta žaidynių magija, kodėl sportininkai taip veržiasi į jas? Iškovoti tokią teisę, nuvykti kartą į žaidynes, savo akimis jas pamatyti, pakovoti – viskas suprantama. Bet daugumai, tarp jų ir J.Bernotui, nė dviejų kartų negana.

„Labai sunkus klausimas, – surimtėjęs atsidūsta. – Nežinau, tiesiog norisi siekti maksimalaus rezultato, o olimpinės žaidynės yra būtent ta vieta, kuri pildo svajones, kur galima ir sužibėti, ir pamatyti pasaulio, ir garsinti Lietuvą, ir parodyti, ką sugebi. Tai kiekvieno sportininko tikslas ir svajonė.“

JO STICHIJA – EKSTREMALŲS POJŪČIAI

Kas lauks Japonijos vandenyse, sportininkas kol kas daug nežino, šioje šalyje nė sykio nėra buvęs ir tik iš pasakojimų girdėjęs, kad ten labai karšta, o oras be galo permainingas.

„Jeigu nebus galimybių susipažinti su ten laukiančiomis sąlygomis, treniruotis tenai, tai, aišku, turės didelės įtakos žaidynėse pasiektam rezultatui. Burlentininkams svarbus visas pasirėngimo kompleksas: fizinis pasiruošimas, vietinių sąlygų pažinimas, inventoriaus pasirinkimas, prisitaikymas. Visas šis kompleksas paskui ir susideda į bendrą rezultatą“, – sako olimpietis.

Bet vanduo, vėl ima juokauti, kad ir kur jis būtų, jam palankiausias toks, kuris skystas. „Kadangi pas mus

3

ŽAIDYNĖS

Tokijo olimpinės žaidynės bus jau trečiosios Juozo Bernoto karjeroje. 2012 m. Londone jis iškovojo 12 vietą, o 2016 m. Rio de Žaneire liko 26.

Spalio viduryje J.Bernotas (kairėje) dalyvavo Kauno mariose vykusiame pirmajame Lietuvos „Formula Foil“ burlenčių čempionate ir tapo jo nugalėtoju

Juozas ir Gilija
augina net tris
katinus

Su tėvu ir treneriu G.Bernotu

”

**OLIMPINĖS
ŽAIDYNĖS YRA
BŪTENT TA VIETA,
KURI PILDO
SVAJONES, KUR
GALIMA IR SUŽIBĖTI,
IR PAMATYTI
PASAULIO, IR
GARSINTI LIETUVĄ,
IR PARODYTI, KĄ
SUGEBI.**

JUOZAS BERNOTAS

ateina žiema, vanduo Lietuvoje netrukus pasidarys kietas, o man toks netinka, man geriau skystas ir šiltas. Vadinasi, vėl teks vykti kitur. Labiausiai gal patinka Ispanijoje. Bet mes žiemą stengiamės treniruotis ten, kur galime nuvažiuoti automobiliu, nes reikia nusivežti burlentę, visą įrangą, trenerio katerį ir panašiai, o Ispanijoje žiemą gana šalta. Būtų smagiau ten, kur šilčiau“, – dėsto J.Bernotas.

Skystos konsistencijos vanduo – tai tik viena buriuotojams būtina sudedamoji gamtos dalis. Dar jiems reikia vėjo. Aukštam ir sunkesniaam J.Bernotui lengviau buriuoti tada, kai labai stiprus vėjas ir sąlygos sunkios. Kai vėjas vidutinis, jam tenka įdėti daug darbo ir jo stygių kompensuoti fizine jėga, nors lengvasvoriai sportininkai tada be didesnių fizinių pastangų lekia su vėjeliu.

Kai turi laiko, J.Bernotas dalyvauja ir kitų klasių buriuotojų varžybose, plaukioja su vadinamuoju foilu varoma burlente. O žiemomis, kai mūsų šalyje vanduo įgauna labai kietą pavidalą, mėgsta su ledrogėmis palakstyti. Noras patirti kuo ekstremalesnių pojūčių, dar vaikystėje jį privertęs lipti iš „Optimist“ klasės jachtos ir stotis ant burlentės, iki šiol niekur nedingo. Tik laiko viskam stinga.

Negi po varžybų, ilgų ir drėgnų treniručių stovyklų nenori pabūti ten, kur sausia? „Man smagu ant vandens. Burlentės su foilais padeda tobulėti visapusiškai, patirti gerų emocijų. Bet patinka visi ekstremalūs dalykai, ne tik ant vandens. Kai tik yra galimybė, mėgstu nuvažiuoti į vidaus kartingų trasą. Iš ramesnio sporto – į jogą nueinu pas savo žmoną Giliją. Apskritai patinka aktyvus laisvalaikis, aktyvus poilsis, tik daugeliui dalykų šiuo metu lieka labai mažai laisvo laiko“, – sako buriuotojas.

Dėl nuolatinio ekstremalumą ieškojimo kartą gauta kojos trauma sutrukdė geriau pasirodyti burlenčių varžybose, bet kam taip nenutinka. „Ir einant gatve koja gali pakrypti ir lūžti. O tai būtų kur kas apmaudžiau“, – nusijuokia Juozas.

LAUKIA ŽMONA IR TRYS KATINAI

Pelnęs kelialapį į Tokiją ir pasiekęs pagrindinį šio sezono tikslą J.Bernotas grįžo namo į Kauną, bet atostogų režimo net neplanavo jungti. Lengvesniais krūviais, bet toliau treniruojasi, stengiasi kuo daugiau laiko skirti šeimai, padeda žmonai Gilijai atidaryti jogos studiją. Jo žmona – profesionali kineziterapeutė ir jogos instruktorė. Mintis įsirengti savo studiją gimė tarsi natūraliai: reikia tobulėti, siekti didesnių tikslų, todėl bendru sprendimu buvo nutarta, kad tam reikia savo jogos studijos.

„Mano kineziterapeutės žmonos jogos treniruotės yra orientuotos į žmogaus fizinę būklę, pavyzdžiui, į tai, kokių jis skausmų, problemų patiria ir kaip jas pašalinti. Kai būnu namie, lankau jos užsiėmimus. Jie man padeda užpildyti tuos tarpus, kuriuos praleidžiu savo treniruotėse“, – pasakoja pašnekovas.

Grįžtančio iš varžybų ir treniruočių stovyklų taip pat jo laukia trys augintiniai – katinai. Kodėl trys ir kodėl katinai? Pirmasis katinas atsirado kaip kompensacija tada dar būsimai žmonai už dažnas ir ilgas Juozo keliones.

„Kad ji taip neliūdėtų, kol manęs nėra, parvežiau katiną. Kurį laiką laikėme jį vieną, o tada žmona užsimanė pilkos katytės. Pradėjome jos ieškoti, kad vienam katinui nebūtų liūdna, kol namie nieko nėra. Radome, parsivežėme. Po kiek laiko abu ėmėm svajoti apie įspūdingą katiną Meino meškėną. Pradėjome ieškoti, bet nebuvo tokio, kokio norėjome. Užtat praėjus šiek tiek daugiau nei pusmečiui jis pats mus rado. Tiesiog paskambino iš veislyno ir pranešė, kad atsivedė tokį kačiuką, kokio ieškojome. Mes jį ir įsigijome“, – pasakoja buriuotojas.

Būdami skirtingų veislių jie gerai sutaria, o rūpintis ar vienu, ar trimis, burlentininko tikinimu, iš esmės tas pats. „Net kai grįžtu po ilgesnio laiko visi trys katinai mane atpažįsta ir laukia“, – patikina J.Bernotas, prieš Tokijo žaidynes vėl būsiantis retas svečias savo paties namuose.

ČEMPIONATAS, KURIS IŠSISKYRĖ IŠ KITŲ

LIETUVOS LENGVOSIOS ATLETIKOS FEDERACIJOS GENERALINĖ SEKRETORĖ NIJOLĖ MEDVEDEVA – APIE PASAULIO ČEMPIONATĄ DOHOJE, BEPROTIŠKUS REZULTATUS IR TOKIJO OLIMPINES ŽAIDYNES.

MARYTĖ MARCINKEVIČIŪTĖ

Alfredo Piazzio nuotr.

Kataro sostinėje Dohoje per pasaulio lengvosios atletikos čempionatą Lietuvos atletai medalių nepelnė. Aukščiausią vienuoliktą vietą 20 km sportinio ėjimo varžybose užėmė vilnietis Marius Žiukas. Praėjusiame planetos čempionate Londone aukso medalį iškovojęs disko metikas Andrius Gudžius čempiono titulo Dohoje neapgynė, tačiau kovojė finale ir liko dvyliktas.

Čempionatas buvo sėkmingiausias JAV lengvaatlečiams, kurie pelnė 29 medalius (14 aukso, 11 sidabro ir 4 bronzos). Antroje vietoje liko Kenijos – 11 apdovanojimų (5, 2, 4), tretį Jamaikos sportininkai – 12 (3, 5, 4). Iš viso medalius iškovojo 43 šalių sportininkai. Estai džiaugėsi ieties metiko Magnuso Kirto ir dešimtkovinko Maicelio Uiibo sidabro medaliais.

„Negaliu teigti, kad tai buvo pats nesėkmingiausias mūsų čempionatas. Jeigu neiškovojo medalių, tai nereiškia, kad iš tikrųjų viskas taip blogai. Praėjusiame čempionate Londone čempionu tapo Andrius Gudžius, todėl visiems atrodo, jog tie medaliai lengvai pasiekiami ir turi būti pelnomi kasmet, kad tik medaliais galime matuoti savo pasirodymus čempionatuose. Būtų galima pakartoti mūsų aktorius Rolando Kazlo žodžius, kad nematau medalių – nematau tavęs. Čempionatas mums tikrai nebuvo labai prastas“, – sako Lietuvos lengvosios atletikos federacijos (LLAF) viceprezidentė N. Medvedeva.

Vis dėlto tų medalių labai norėjosi.

Visada norisi, kad sportininkai parodytų maksimalias galias, pasiektų geriausius sezono ar asmeninius rezultatus. Pasirodymą čempionate dar aptarsime su treneriais, sportininkais, per LLAF tarybos posėdį įvertinsime rezultatus ir visą sezoną.

Čempionate buvo traumuoti mūsų lyderiai – šuolininkė į aukštį Airinė Palšytė ir disko metikas A. Gudžius. Nuo traumų niekas nėra apsaugotas, tačiau gal gerai, kad taip atsitiko šiemet, o ne Tokijo olimpinė žaidynių metais.

Mūsų lyderiai traumas jau šiek tiek apsigydė, tačiau neturėjo laiko, galimybių ir sąlygų tinkamai pasiruošti čempionatui, negalėjo lygiaverčiai kovoti su nuolatiniais savo varžovais. Andriui šie metai buvo tiesiog tragiški, jis turėjo psichologinių ir sveikatos problemų.

Tai iš atleto pareikalavo daug valios pastangų. Andrių gerbiame už tai, kad netgi susiklosčius tokioms tragiškoms aplinkybėms jis sugebėjo įvykdyti olimpinį normatyvą, patekti į pasaulio čempionatą ir kovoti finale. Sportininkas žinojo, kad jam bus sunku apginti pasaulio čempiono titulą, ir tai jį slėgė psichologiškai.

Tikiu, kad rudenį Andrius gerai pailsės, susitvarkys savo bėdas, išsigydys, užmirš tai, kas buvo blogai, ir tinkamai pasiruošs olimpinėms žaidynėms. Jo tre-

”
DAUGELYJE RUNGČIŲ DOHOJE BUVO PASIEKTA PROTU SUNKIAI SUVOKIAMŲ REZULTATŲ, KOKIŲ SENIAI NEBUVOME MATĘ, BUVO NEPAKARTOJAMŲ DVIKOVŲ.

NIJOLĖ MEDVEDEVA

neris Vaclovas Kidykas man pažadėjo, kad Andrius kitąmet diską svies 70 metrų, ir aš tuo tikiu.

Nuo birželio mėnesio niekur nstartavo A.Palšytė, kuri ilgą laiką negalėjo treniruotis. Iš pradžių atrodė, kad jos čiurnos trauma nėra tokia baisi, tačiau ji labai užsitęsė ir neleido treniruotis. Kai reikėjo teikti paraišką dalyvauti pasaulio čempionate, iki paskutinės dienos nebuvo aišku, ar Airinė nuspręs dalyvauti, ar ne. Tai, kad šuolininkė vyko į čempionatą, buvo jos ir komandos apsisprendimas.

Nemanau, kad sportininkė Dohoje buvo pasirengusi įvykdyti olimpinį normatyvą. Tačiau tiek laiko nstartavusi norėjo išbandyti save. Jos, žinoma, netenkino 1 m 85 cm rezultatas. Dar anksčiau, kai šuolininkė gavo traumą, buvo visokių nuomonių: vieni sakė, kad reikia daryti operaciją, kiti – neskuobėti su ja.

Vienos nuomonės nebuvo, o mes – ne medikai, nieko negalėjome patarti pajėgai sportininkei. Airinei buvo sunku apsispręsti. Dabar, kai ji šiek tiek apsigydė, gali normaliai treniruotis, operacijos, atrodo, nedarys, nes vėl tektų nemažai laiko gydytis.

Tikriausiai jūsų netenkino ir tai, kad finale rungtyniavo vienintelis A.Gudžius.

Prieš išvykstant į pasaulio čempionatą sakiau, kad mūsų komanda gana stipri. Žiūrint į sportininkų reitingus, Dohoje į finalus galėjo patekti ne tik Andrius. Gaila, kad vieniems mūsų atletams nepasisekė, kiti neparodė savo geriausių rezultatų. Porai lengvaatlečių galbūt pritrūko šiek tiek sėkmės, nors jie kovėsi, atidavė visas jėgas.

Iš sportininkų, rungtyniausių stadione, už kovinumą norėčiau pagirti trišuolininkę Dovilę Dzindzaleitaitę-Kilty, kuri šiemet užsirekomendavo kaip subrendusi atletė, galinti kovoti su paties aukščiausio lygio varžovėmis. Dovilė nuo finalo teskyrė 3 cm. Ji ypač išgyveno, kad liko už finalininkų dvyliktuko.

Šuolininkas į aukštį Adrijus Glebauskas į čempionatą išvyko pagal asmeninį Tarptautinės lengvosios atletikos federacijos kvietimą ir jam nebuvo keliama dideli tikslai. Sėkmės atveju, o tai galėjo įvykti, Adrijui pirmuoju bandymu reikėjo peršokti 2 m 26 cm ir jis būtų patekęs į finalą.

Tikėjomės, kad finale ietį mėtys Liveta Jasiūnaitė ir Edis Matusevičius. Iki pačios paskutinės dienos dar turėjome kažkokių vilčių, tačiau teko smarkiai nusivilti. Edžiui nepavyko metimai ir jis į finalą nepateko.

Reikėtų pridurti, kad stadione atletams rungtyniauti buvo puikios sąlygos, buvo kondicionuojamas oras ir lengvaatlečiai pasiekė aukštų rezultatų. Pagerino pasaulio rekordą, krito daug nacionalinių bei pasaulio čempionatų rekordų.

Tačiau tokiame stadione niekada nebus idealių sąlygų metikams, išskyrus rutulio stūmikus. Gana sudėtingomis sąlygomis sportininkams teko ten rengtis startams, ne visiems prie jų pavyko prisitaikyti ir adaptuotis.

Net 10 m arčiau nei geriausias asmeninis rezultatas ietį metė Lietuvos rekordininkas E.Matusevičius. Kas jam atsitiko?

Porą metų sportininką kamavo traumas, iš kurių jis tik neseniai išsikapstė. Ieties metimas – ypač

kaprizinga rungtis, traumų gauna daug sportininkų. Didelio meistriškumo atletams jos yra įprastas dalykas, nes visada kažką skauda. Iki čempionato nežinojau, kad Edis turi bėdų, apie jas sportininkas nekalbėjo.

Lietuvos rekordininkui šiemetinis sezonas buvo labai ilgas, jis sėkmingai dalyvavo daugiau nei dvidešimtyje varžybose, ko anksčiau niekada nebūdavo. Nepasakyčiau, kad tai buvo klaida. Toks yra didelio meistriškumo atletų gyvenimas ir Edis žengė tą žingsnį. Įgijo daug patirties ir pasitikėjimo. Tačiau ilgas sezonas jį išvargino, Katare sportininkas neatrodė šviežias. O kai juntamas nuovargis, lūžta metimo technika.

Ieties metimo varžybose jėgas bandė daugiau kaip 30 sportininkų, kurie į čempionatą atvyko įvykdę aukštus normatyvus. Tačiau jau per apšilimą buvo matyti, kad Edžio mesta ietis toli neskrieja.

Edį treniuoja jo tėvas, praeityje puikus ieties metikas Edmuntas Matusevičius. Gal tai nėra gerai?

O kodėl tėvas negali treniruoti savo sūnaus? Pasaulyje yra nemažai elitinių sportininkų, kuriuos ugdo tėvai. Tačiau tėvams treniruoti savo vaikus yra gerokai sunkiau nei svetimus, o ir suvaldyti pačią situaciją nėra paprasta – abiem nuolat tenka būti kartu namie, stadione, stovyklose, varžybose. Nėra kada pailsėti vienam nuo kito. Tačiau kol kas šeimai sekasi gerai, Edžio rezultatai puikūs, todėl jie patys turi nuspręsti, ar ką nors reikėtų keisti, ieškoti kitų sąlyčio taškų.

Čempionate labiausiai nudžiugino ėjikai, rungtyniavę košmariškomis sąlygomis. Kuo būtų galima paaiškinti tokią jų sėkmę?

Žinojome, kad Dohoje bus karšta, bet kol patys to nepatyrėme savo kailiu, negalėjome įsivaizduoti, į kokią peklą pateks atletai, rungtyniausiantys ne stadione. Didžiuojusi mūsų ėjikais, kurie sugebėjo įveikti distancijas.

Maloniai nustebino Marius Žiūkas ir Arturas Mastianica, kurie yra dalyvavę pasaulio čempionatuose ir olimpinėse žaidynėse, bet per savo karjerą nebuvo

ČEMPIONATAS

REZULTATAI

Pasaulio čempionate Lietuvos lengvaatlečių užimtos vietos

20 km sportinis ėjimas

11. Marius Žiūkas – 1 val. 30 min. 22 sek.; 23. Živilė Vaiciukevičiūtė – 1 val. 39 min. 26 sek.

Disko metimas

12. Andrius Gudžius – 61 m 55 cm.

Trišuolis

14. Dovilė Kilty – 14 m 9 cm; 22. Diana Zagainova – 13 m 64 cm.

50 km sportinis ėjimas

15. Arturas Mastianica – 4 val. 21 min. 54 sek.

Šuolis į aukštį

22. Airinė Palšytė – 1 m 85 cm; 26–30. Adrijus Glebauskas – 2 m 22 cm.

Ieties metimas

22. Edis Matusevičius – 79 m 60 cm; 23. Liveta Jasiūnaitė – 56 m 90 cm.

Maratonas

Monika Bytautienė – nebaigė.

užėmę tokių aukštų vietų kaip Dohoje. Prieš čempionatą apie tokias jų vietas buvo galima tik pasvajoti. Sportininkai viršijo visus lūkesčius.

Reikėtų pagirti ėjimų trenerį Viktorą Meškauską, kuris jau prieš Rio de Žaneiro olimpinės žaidynes įgijo LLAIF palaikymą. Šis ėjimų rinktinės vyr. treneris tikslingai ir kryptingai dirba, pasitardamas su laboratorija, profesoriais. Jo grupėje treniruojasi jauni, talentingi ėjikai, jų karjera Tokijo olimpinėmis žaidynėmis tikrai nesibaigs. Tai ypač džiugina.

Sėkmingam M.Žiūko pasirodymui nemažos įtakos turėjo kone mėnesių treniruočių stovykla Adelaidėje, Australijoje, kurioje jis, treniruodamasis su didelio meistriškumo pasaulio ėjikais, įgijo daug patirties ir žinių.

Daugiau tikėjomės iš Živilės Vaiciukevičiūtės, kuri iš pradžių ėjo lyderių grupėje, bet neištvėrė didžiulio karščio ir sumažino tempą.

Gaila, kad jau pačią pirmą dieną vykęs moterų maratonas nesėkmingai susiklostė Monikai Bytautienei, kuri po šešiolikto kilometro pasitraukė iš distancijos. Norėjosi, kad sportininkė nuolat save ir įveiktų nuotolį. Ji pati labai norėjo įvykdyti olimpinį normatyvą. Nepavyko, bet reikia rengtis kitiems maratonams, stengtis patekti į žaidynes.

Kokių pažymį parašytumėte mūsų lengvaatlečiams už pasirodymą Dohoje?

Apibendrinus visų vienuolikos atletų dalyvavimą, parašyčiau septynetą. Truputį žemyn nutempė „Khalifa“ stadione rungtyniavę sportininkai, iš kurių daugiau tikėjomės ir jie buvo pajėgesni kovoti dėl aukštesnių vietų. Pasikartosiu: čempionatas Dohoje buvo kitoks nei ankstesnieji.

Buvo beprotiškai aukšti normatyvai, juos įvykdyti nebuvo lengva netgi ištvėrėms sportininkams. Visą laiką mūsų rinktinėje būdavo daugiau ėjikų, maratonininkų, įvykdžiusių normatyvus, nes buvo šiek tiek lengvesnės sąlygos. Dabar jos ypač sunkios.

Jeigu traumas nebūtų gavusi Brigita Virbalytė-Dimšienė, mūsų rinktinėje galėjo būti dvylika sportininkų, įvykdžiusių šiuos kriterijus. Mažai šaliai tai nėra prastas rezultatas. Brigita traumą gavo pavasarį, ji dar buvo išvykusi į treniruočių stovyklą aukštikalnėse, vis tikėjosi, kad bus gerai, tačiau trauma neleido rengtis čempionatui.

2017 m. pasaulio čempionate Londone atsisakė dalyvauti M.Žiūkas, kuriam nepavyko gerai pasirngti, todėl jis nutarė likti namie. Prieš tokius sportininkus, kurie yra sąžiningi sau ir federacijai, reikia nukelti kepurę – jie į čempionatus vyksta tada, kai yra deramai pasirengę ir gerai jaučiasi.

Šiomet džiaugėtės padidėjusiu biudžetu, tačiau, pasirodo, pinigai ne viską lemia. Ar nebuvo padaryta klaidų rengiantis čempionatui?

Kai kuriems mūsų lengvaatlečiams šis sezonas buvo ganėtinai ilgas, kai kurie savo prioritetus buvo susidėlioję kitaip. Vieni savo geriausią sportinę formą buvo susiplanavę pasiekti per universiadą, savo amžiaus grupių čempionatus ir, suprantama, ją išlaikyti iki spalio mėnesio buvo sudėtinga.

Visi mūsų lengvaatlečiai turėjo puikias sąlygas rengtis čempionatui, buvo suplanuotos treniruočių stovyklos. Tačiau ypač trūko medicininės prie-

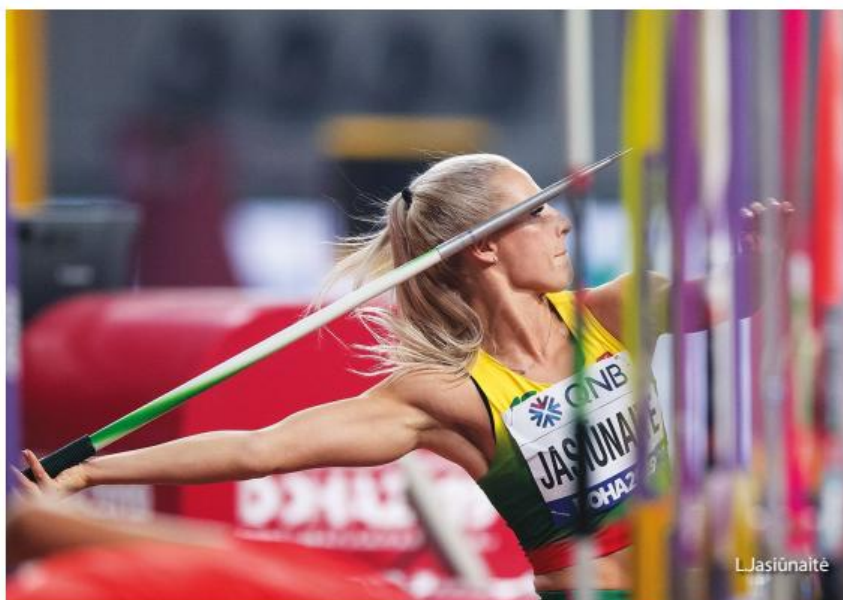
A.Palšytė

50 km
distanciją
sėkmingai
įveikė
A.Mastianica

D.Kilty

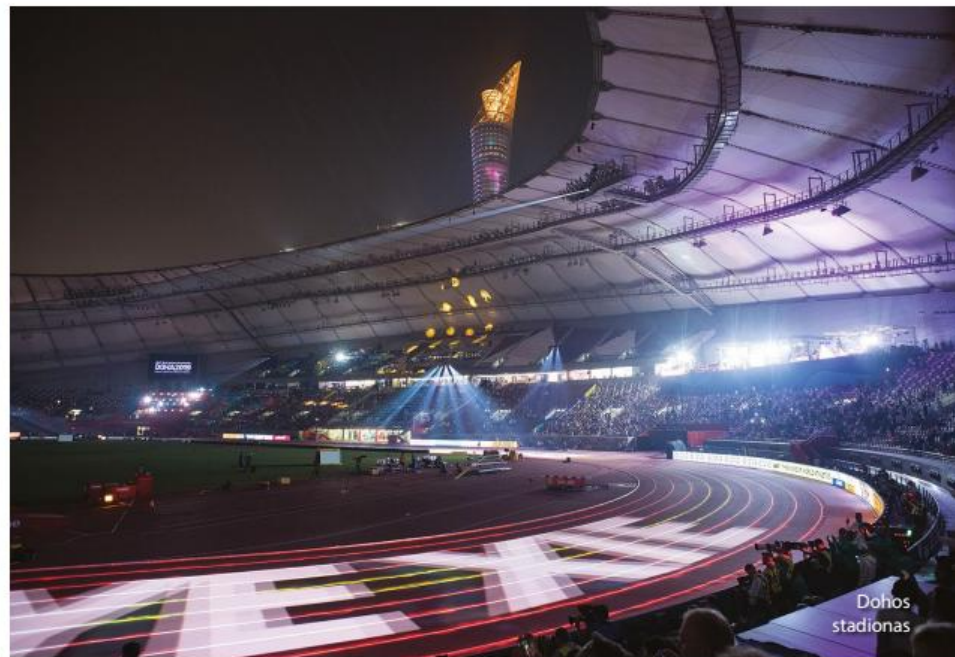
A.Glebauskas

L.Jasiūnaitė

E. Matusevičius

Dohos stadionas

žiūros. Turime du kineziterapeutus: Mantas Lesnickas dirba su A.Palšyte, o Tomas Bendaravičius – su A.Gudžiumi.

Kiti sportininkai prisitaiko prie šių mūsų lyderių, kai jie vyksta į treniruočių stovyklas. Su rinktine dar važinėja masažuotojas Spartakas Zastarskis. Tačiau aptarnaujančio medicinos personalo mums labai trūksta. Jeigu masažuotojas ar kineziterapeutas išvyksta su lyderiu, tai visi kiti, kurie ten negali išvykti, lieka be medicininės priežiūros. Kai pavasarį traumą gavo ir operaciją darė A.Gudžiui, jis nebevažinėjo į stovyklas, T.Bendaravičius buvo kartu su juo ir metikai neturėjo kineziterapeuto.

Medicinai išleidžiame daug pinigų, brangiai perkame paslaugas iš tų pačių specialistų, kurie anksčiau dirbo Lietuvos olimpiniam sporto centre. Ne tik medikų trūksta. Lietuvoje sužlugdytas sporto mokslas, neturime stiprių šio mokslo specialistų. Nei gydytojai, nei mokslininkai nevažiuoja į treniruočių stovyklas.

Mums reikia kvalifikuotos pagalbos, patarimų, reikia, kad sportininkai būtų testuojami, stebimi. Tada nebūtų ir kvailių traumų. Kiek esu pati analizavusi, tie visi stresiniai lūžiai – tai ne vien krūvio kaltė. Susideda visi niuansai. Turi būti specialistų, kurie viską stebėtų. Iki Tokijo olimpinį žaidynių tų problemų išspręsti tikrai nepajėgsime, nes neturime žmoniškųjų resursų.

Aišku, ne tik pinigai lemia rezultatus. Gali turėti daug pinigų, auksinį stadioną, bet jeigu nebus labai talentingų sportininkų ir jie nebus sveiki, už jokių pinigų jų nepastatysime ant kojų.

Čempionate dominavo JAV, Kenijos, Jamaikos, Kinijos, Etiopijos lengvaatlečiai. Ar jie bus favoritai ir Tokijuje?

Daugelyje rungčių Dohoje buvo pasiekta protu sunkiai suvokiamų rezultatų, kokių seniai nebuvo matę, buvo nepakartojamų dvikovų. Svariai rungtyniavo Karibų salyno sportininkai, kurie treniruojami Jamaikoje arba vyksta į JAV, Floridą, kur turi puikias sąlygas.

Lengvosios atletikos geografija smarkiai plečiasi.

Anksčiau tarp techninių rungčių lyderių nematydavome Afrikos atstovų, o dabar jų jau yra. Ta geografija dar labiau plėsis.

Plečiasi ir mūsų atskirų rungčių geografija. Turėdavome gerų disko metikų, maratonininkų, ėjimų, vieną kitą šuolininką, o dabar turime ir bėgikų, trišuolininkų, ietininkų, 400 m nuotolio bėgikų. Pirmiausia turi būti geras tos rungties treneris. Jeigu jo nebus, joks talentas nepasieks svarių rezultatų.

O trenerių stoką mes labai jaučiame. Norėtūsi, kad ateitų jaunų specialistų, kurie dirbtų su didelio meistriskumo lengvaatlečiais. Per pasaulio čempionatą mačiau daug jaunų, savo mėgstamai sporto šakai atsidadusių trenerių, vadinamų savanoriais. Jie nedirba sporto centruose, mokyklose, turi savo nuolatinį darbą, iš kurio gyvena, bet noriai dirba su didelio meistriskumo sportininkais.

Kokia Tokijo žaidynėse bus Lietuvos olimpinė lengvosios atletikos rinktinė?

Rio de Žaneiro olimpinėse žaidynėse dalyvavo 18 mūsų lengvaatlečių, tarp kurių buvo nemažai ištvėręs rungčių atstovų. Didžiausia mano svajonė, kad Tokijuje startuotų 15 mūsų sportininkų. Lengva nebus, konkurencija didžiulė.

Šiandien olimpinis normatyvus yra įvykdę A.Gudžius, Ž.Vaičiukevičiūtė, E.Matusevičius ir D.Zagajnova. Į Tokiją pateks sportininkai, kurie įvykdys normatyvus ir bus geriausi pagal reitingą savo rungčių atstovai. Olimpinis kelialapis dar turėtų iškovoti A.Palšytė, L.Jasiūnaitė, D.Dzindzaletaitė-Kilty, B.Virbalytė-Dimšienė, Agnė Šerkšnienė, kokie du trys maratonininkai, Simas Bertašius, A.Glebauskas. Gal dar kas nors.

Kitąmet gegužės 21 d. paaiškės maratono, daugiakovės ir ėjimo rungčių, o birželio 29 d. – kitų rungčių olimpiečiai.

Rinktinės treniruočių planai jau visi sudėlioti, nuo lapkričio 1-osios prasidės treniruočių stovyklos Turkijoje ir Ispanijoje. Mūsų olimpinės rinktinės kandidatams bus sudarytos visos sąlygos rengtis kitų metų olimpiniam sezonui.

43

ŠALYS

Tiek valstybių atstovų Dohoje iškovojo medalius. Čempionatas buvo sėkmingiausias JAV lengvaatlečiams, kurie pelnė 29 medalius (14 aukso, 11 sidabro ir 4 bronzos). Antroje vietoje liko Kenijos – 11 apdovanojimų (5, 2, 4), treti Jamaikos sportininkai – 12 medalių (3, 5, 4). Ketvirtą liko Kinijos – 9 (3, 3, 3), penktą Etiopijos – 8 (2, 5, 1), šeštą Didžiosios Britanijos – 5 (2, 3, 0), septintą Vokietijos – 6 (2, 0, 4), aštuntą Japonijos – 3 (2, 0, 1), devintą Nyderlandų ir Ugandos – 2 (2, 0, 0) lengvaatlečiai. Su neutralia vėliava rungtyniavę Rusijos atletai pelnė 6 medalius (2, 3, 1).

SAUGOTI IR SKLEISTI OLIMPINES IDĖJAS

1961-AISIAIS BUVO ĮGYVENDINTA SENA PIERRE'O DE COUBERTINO IDĖJA IR SENOVĖS OLIMPIJOJE ĮKURTAS TARPTAUTINIS CENTRAS, KURIO TIKSLAS – STUDIJUOTI IR SKLEISTI OLIMPIZMĄ. P.DE COUBERTINAS TVIRTAI TIKĖJO, KAD OLIMPINIS SAJŪDIS NEGALI PRARASTI SAVO EDUKACINĖS MISIJOS. JIS SVAJOJO APIE SAVOTIŠKĄ MOKYMO CENTRĄ, SKIRTĄ OLIMPINEI DVASIAI IŠSAUGOTI.

DR. ARTŪRAS POVILIŪNAS

LTOK archyvo nuotr.

Grupė praėjusiais metais vykusio LOA suvažiavimo dalyvių

Pirmą kartą mokymo centro steigimo senosios Olimpijos teritorijoje idėją dar 1926 m. iškėlė Graikijos nacionalinio olimpinio komiteto atstovas Ioannis Chrysaflis. 1934 m. TOK sesijoje Atėnuose jau konkrečiai buvo tariamasi, kaip ir kokį mokymo centrą kurti Graikijoje, senovės Olimpijoje. Bet finansinės Graikijos galimybės, o paskui ir Antrasis pasaulinis karas šių gražių idėjų įgyvendinti neleido.

Iškilmingas Tarptautinės olimpinės akademijos (TOA) atidarymas įvyko 1961-ųjų vasarą. Pagrindinis TOA tikslas, kaip rašoma jos įstatuose, – sukurti tarptautinį kultūrinį centrą, skirtą olimpinei dvasiai išsaugoti ir plėtoti, visuomeniniams ir ugdomiešiams žaidynių principams išstudijuoti ir įgyvendinti, moksliniam susitelkimui apie olimpinę idėją, kuri rėmėsi antiikos graikų iškeltais principais, atgavintais barono P.de Coubertino.

TOA šiandien sudaro 149 visų žemynų olimpinės akademijos (42 Afrikos žemyno, 32 Amerikos, 30 Azijos, 42 Europos ir 3 Okeanijos).

”
**LIETUVOS OLIMPINĖ
AKADEMIJA AKTYVIAI
BENDRADARBIAUJA
SU TARPTAUTE
OLIMPINE AKADEMIJA,
KURIOS SESIJOSE,
KONFERENCIJOSE
IR SIMPOZIUMUOSE
KASMET SKAITO
PRANEŠIMUS LIETUVOS
ATSTOVAI.**

Tarp visų 149 pasaulio olimpijų akademijų deramą vietą užima Lietuvos olimpinė akademija (LOA), įkurta 1989 m. spalio 27 d. Ši visuomeninė organizacija buvo įsteigta Lietuvos tautinio olimpinio komiteto iniciatyva. Man, kaip tuometiniam Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentui, teko garbė ir prievolė paprašyti savo bendražygių – LTOK generalinio sekretoriaus Janio Grinbergo, Prano Majausko, profesorių Stanislovo Stonkaus bei Juozo Šliažo – imtis steigiamojo suvažiavimo darbų.

1989 m. spalio 27 d. į LOA steigiamąjį suvažiavimą, kuris vyko Lietuvos valstybinio kūno kultūros instituto (dabartinio Lietuvos sporto universiteto) salėje, susirinko būrys mokslininkų, sporto organizacijų narių, sporto veteranų ir visuomenininkų. Steigiamojo suvažiavimo dalyviai patvirtino iniciatyvinės grupės LOA parengtą įstatų projektą, įkūrė LOA ir išrinko jos vadovybę.

Pirmuoju Lietuvos olimpinės akademijos prezidentu buvo išrinktas

tuometis Lietuvos valstybinio kūno kultūros instituto (LVKKI) prorektorius mokslo reikalams doc. Valerius Jasiūnas, viceprezidentu – LVKKI Bendramokslinio fakulteto dekanas dr. Algirdas Raslanas, LOA dekanu – Vilniaus pedagoginio instituto (dabartinės Vytauto Didžiojo universiteto Švietimo akademijos) Fizinio auklėjimo teorijos ir metodikos katedros vedėjas prof. habil. dr. Povilas Karoblis. LOA tarybos nariais tapo Ramunė Daniševičienė, Saulius Kavaliauskas, doc. Justinas Lagunavičius, P.Majauskas, Angelė Seibutienė, dr. Albertas Skurvydas. 1990 m. liepos 9 d. Kūno kultūros ir sporto departamentas įregistravo LOA įstatus. Ši akademija juridškai tapo vienintelė Lietuvoje savarankiška šviečiamoji visuomeninė organizacija, turinti tikslą tyrinėti, puoselėti ir plėtoti olimpinės idėjas, olimpinio sąjūdžio kultūrinį paveldą, telkti mokslininkus kūno kultūros ir sporto raidai tirti bei plėtoti.

Reikia pabrėžti, kad jau per pirmąją LOA veiklos kadenciją pasižymėjo istorijos specialistai, vadovaujami istorijos mokslų habilituoto daktaro Henriko Šadžiaus. 1990 m. Kaune įvyko pirmoji respublikinė mokslinė konferencija „Aktualūs kūno kultūros ir sporto istorijos klausimai“, 1991 m. buvo surengta antroji, ji vadinosi „Lietuvos kūno kultūros ir sporto istorijos problemos“, o 1993 ir 1994 m. trečioji bei ketvirtoji – „Istorijos patirtis – nepriklausomos Lietuvos sporto dabarčiai ir ateičiai“. Tai ilgamečio aktyvaus LOA nario prof. habil. dr. H.Šadžiaus nuopelnas.

Lietuvos olimpinė akademija aktyviai dalyvavo Lietuvos olimpinio sąjūdžio veikloje.

Antruoju LOA prezidentu 1994 m. gegužę tapo Vilniaus pedagoginio universiteto Sporto metodikos katedros vedėjas prof. habil. dr. P.Karoblis. Jis LOA vadovavo ilgiausiai – nuo 1994 iki 2013 m. Jo vadovaujama Lietuvos olimpinė akademija tvirtai įsitraukė į Tarptautinės olimpinės akademijos veiklą, tapo žinoma visame pasaulyje.

Nuo 2013 m. Lietuvos olimpinės akademijos vadovo pareigas einu aš.

Kaip buvo teigta steigiamajame suvažiavime, LOA tikslas – išsaugoti ir skleistis olimpinės idėjas, studijuoti olimpinio sąjūdžio kultūrinį palikimą, siekti dvasinės ir fizinės tobulumo harmonijos, burti mokslininkus sportininkų rengimo programoms kurti, pagelbėti treneriams tikslingai naudoti fiziologijos, psichologijos, biochemijos žinias, kurios padėtų rengti atletus, talkinti kitose srityse. Lietuvos olimpinės

akademijos sesijos ir konferencijos jau tampa svarbia parama sporto mokslui, istoriniams tyrimams ir apibendrinimams. Akademija siūlo mokslinę pagalbą olimpių žaidynių dalyviams, padeda Lietuvos sporto muziejui studijuoti olimpių žaidynių istoriją. Kartu su Lietuvos mokslo taryba, Lietuvos sporto, Lietuvos edukologijos universitetu (nuo 2019 m. Vytauto Didžiojo universitetu) jau kelerius metus leidžia periodinį žurnalą „Sporto mokslas“. Pagrindinis LOA rėmėjas, tiek moralinis, tiek finansinis, – Lietuvos tautinis olimpinis komitetas.

Lietuvos olimpinė akademija aktyviai bendradarbiauja su Tarptautine olimpine akademija, kurios sesijose, konferencijose ir simpoziumuose kasmet skaito pranešimus Lietuvos atstovai. Lietuviai nuolat dalyvauja seminaruose, aukštųjų mokyklų dėstytojų ir tarptautinėse jaunimo sesijose. LOA yra užmezgusi glaudžius ryšius su Estijos ir Latvijos olimpinėmis akademijomis. 1999 m. Olimpijoje per pasaulio olimpių akademijų sesiją buvo pasirašyta oficiali Lietuvos, Estijos ir Latvijos akademijų bendradarbiavimo sutartis. Ypač draugiški santykiai užsimezgė su Islandijos, Vokietijos, Azerbaidžano, JAV, Japonijos ir kitų šalių olimpinėmis akademijomis. Nuo 1998 m. pradėta bendradarbiauti su Vidurio Europos šalių olimpinėmis akademijomis. 2017 m. pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Ukrainos ir Baltarusijos olimpinėmis akademijomis. Džiaugiamės pasirašytomis sutartimis su Lietuvos mokslų akademija, Lietuvos mokslininkų sąjunga, Vytauto Didžiojo universitetu.

Šiandien Europos olimpių akademijų asociacijai priklausanti LOA turi joje savo atstovę – LOA tarybos narę prof. dr. Astą Šarkauskienę, kuri atsakinga už Europos olimpių akademijų asociacijos informacinius ryšius su Europos šalių nacionalinėmis olimpinėmis akademijomis.

LOA administracijos darbuotoja, magistrė Ramunė Motiejūnaitė studijuoja Peloponeso universiteto (Graikija) doktorantūroje.

Nuo 2019 m. LOA tapo atsakinga ir už Lietuvos sporto enciklopedijos leidybą. Jos vyr. redaktorius – LOA narys Renatas Mizeras.

Aukščiausias LOA įvertinimas – akademiko vardas. LOA akademiko vardą suteikia LOA taryba už ilgametį vaisingą darbą mokslo ir olimpizmo srityje. Siūlymo teisę šiam vardui suteikti turi LOA prezidentas, viceprezi-

▲
P.Karoblis

dentas. LOA nariui, kuriam suteikiamas akademiko vardas, įduodamas LOA akademiko žymuo ir liudijimas. Regalijas įteikia LOA prezidentas.

LOA akademikais yra tapę: Janis Grinbergas (2005), A.Poviliūnas (2005), Stanislovas Stonkus (2005), P.Karoblis (2006), Kęstas Miškinis (2006), Valdas Adamkus (2008), Algirdas Gaižutis (2009), Česlovas Garbaliuskas (2010), Marijona Barkauskaitė (2012), Jonas Petras Jankauskas (2014), Povilas Tamošauskas (2014), Algis Daurmantas (2014), V.Jasiūnas (2014), Algimantas Gudiškis (2019), Audronius Vilkas (2019).

Lietuvos olimpinės akademijos direktoratui daugiau nei dešimtmetį (2004–2019) sėkmingai vadovavo LOA garbės narė Jūratė Vainilaitienė. Iš jos šias pareigas perėmė pedagogė Enriketa Prunskienė.

Šį rašinį, skirtą Lietuvos olimpinės akademijos trisdešimtmečiui paminėti, noriu baigti ilgamečio LOA prezidento P.Karoblio žodžiais: „Mūsų šventa pareiga gerbti ir išsaugoti šio laikotarpio istoriją, kad iš jos tvirtybės, atkaklumo ir ryžto semtūsi būsimo jaunimo kartos. Pirmieji žingsniai buvo žengti didelėmis pastangomis ir tik ilgai jie tapo galingesni, tvirtesni, o sportininkų pasiekti rezultatai didesni. Olimpinės žaidynės, olimpinis švietimas tapo žmonijos efektyviu bendradarbiavimu ugdant harmoningą asmenybę, stiprinant taiką ir tarpusavio supratimą tarp valstybių bei tautų.“

Tikiu, kad Lietuvos jaunimas dar stipriau pajus olimpinio švietimo, kurio pagrindiniai šviesuliai – Lietuvos tautinis olimpinis komitetas ir Lietuvos olimpinė akademija, svarbą. ■

TOBULĖTI PADEDA SPORTAS

Erasmus+

Jau ne vienerius metus Lietuvoje plėtojamos įvairios olimpinio švietimo programos, tačiau tuo LTOK nesiruošia apsiriboti ir siekia dėl bendro tikslo suburti Europos olimpinis komitetas. Pirmasis žingsnis to link – mūsų šalyje antrą kartą rengiami savaitės trukmės tarptautiniai „Erasmus+“ mokymai.

Draugystė, pagarba ir tobulėjimas – šias vertybes įdiegti jaunimui stengiasi viso pasaulio pedagogai. Ir nors tai padaryti nėra lengva, LTOK naudoja itin efektyvų būdą, kaip su šiomis olimpinėmis vertybėmis supažindinti vaikus ir paauglius, – sportą.

Šiam tikslui pasiekti į lietuvių kalbą buvo išversta Tarptautinio olimpinio komiteto parengta Olimpijų vertybių ugdymo programa. Ja remiantis mokomi šalies pedagogai, kurie šias žinias pritaiko praktinėje veikloje.

Siekdamas suburti europinę olimpinio švietimo bendruomenę, LTOK pateikė paraišką organizuoti olimpizmo sklaidos mokymus devynių šalių specialistams. Ir sulaukė palaikymo, gavo finansavimą.

„Mes esame vieni iš lyderių olimpinio švietimo srityje, todėl imamės iniciatyvos ir kuriame bendruomenę Europoje, kuri kartu skleis olimpines vertybes tarp jaunų žmonių, – pabrėžė LTOK prezidentė Daina Gudžinevičiūtė. – Panašaus pobūdžio mokymus jau esame rengę 2017 metais ir jie buvo itin sėkmingi. Džiaugiamės, kad Europos šalių olimpiniai komitetai noriai sutinka prisidėti prie mūsų plėtojamo idėjų.“

2020 m. sausio 27 – vasario 4 d. Druskininkuose vyksiančiuose tarptautiniuose kursuose „Vertybių ugdymas per sportą, taikant OVUP 2.0 metodiką“ dalyvauti galės tik 27 specialių atranką įveikę dalyviai.

Prisidėti prie šio projekto LTOK pakvietė Estijos sporto ir olimpinį muziejų, Šiaurės Makedonijos, Portugalijos, Slovėnijos, Slovakijos, Čekijos ir Lenkijos olimpinis komitetas bei Vokietijos olimpinę akademiją. Kiekviena iš šių devynių organizacijų deleguos po tris su jaunimu dirbančius specialistus.

Šiuos mokymus ves supervizorius, darbo su jaunimu ir neformaliojo ugdymo specialistas Donatas Petkauskas bei edukologas, darbo su jaunimu ir neformaliojo ugdymo ekspertas Nerijus Miginis. Abu jie TOK inicijuotus Olimpijų vertybių ugdymo programos mokymus jau vedė Saudo Arabijoje.

Dalyviai ne tik mokysis, kaip OVUP programą pritaikyti kasdienėje veikloje, bet ir dalyvis savo patirtimi. Visi galės dalyvauti vasario 1–2 d. Druskininkuose vyksiančiame „LTeam“ žiemos festivalyje.

Registracijos formą į anglų kalbą vyksiančius mokymus iki lapkričio 1 d. galima užpildyti čia – <https://bit.ly/2LRDjW>. Paraišką teikti gali mokytojai, treneriai, neformaliojo ugdymo darbuotojai. Iš Lietuvos bus atrinkti trys žmonės. Dalyvių apgyvendinimu, maitinimu ir kelionės išlaidomis pasirūpins organizatoriai. Kilus papildomų klausimų kreiptis el. paštu: vita@ltok.lt.

Mokymai Kaune

UGDO OLIMPINES VERTYBES

Spalio 16–18 d. Kaune vyko Olimpijų vertybių ugdymo programos (OVUP) antrojo lygmens mokymai. Pasitobulinti buvo pakviesti 23 pedagogai, jau dalyvavę įvadinuose OVUP mokymuose ir šią programą pritaikę praktiškai. Dalyviai gilinosi į neformaliojo ir olimpinį vertybių ugdymo principus bei metodus, nagrinėjo ugdymo per sportą specifiką,

tobulino būdus, kaip naudoti OVUP leidinius.

Olimpijų vertybių ugdymo programos mokymai organizuojami visoje Lietuvoje. Spalio pabaigoje ir lapkričio pradžioje mūsų šalyje vyks dešimt OVUP įvadinio mokymų. Daugiau informacijos ir registracija: www.olimpi-nekarta.lt

KVIES DISKUTUOTI, SUSIPAŽINTI

Lapkričio 22–23 d. „Litexpo“ parodų rūmuose vyks devintoji švietimo inovacijų paroda „Mokykla“. Šioje parodoje pirmą kartą dalyvaus ir Lietuvos tautinis olimpinis komitetas.

LTOK įgyvendina olimpizmo sklaidos, vertybių ugdymo per sportą bei fizinio aktyvumo skatinimo projektus Lietuvoje. Fizinis aktyvumas ir sportas – puiki ugdymo priemonė. Sporto universalumas vertinamas visame pasaulyje ir plačiai taikomas problemoms bei iššūkiams spręsti dirbant su vaikais ir jaunimu. Olimpijo ugdymo projektai paremti olimpinės kultūros tradicijomis, principais ir

vertybėmis.

Dvi dienas vyksiančios parodos metu LTOK stende bus galima išsamiau susipažinti su projektais ir programomis, veikiančiomis Lietuvoje, dalyvauti pokalbiuose su olimpiečiais, su jais susipažinti, o lapkričio 22 d. 14 val. vyks diskusija „Olimpijų vertybių ugdymo programa – efektyvi pagalba ugdymo procesui“, per kurią bus kalbama apie Tarptautinio olimpinio komiteto sukurtą leidinių ciklą – Olimpijų vertybių ugdymo programą. Ši programa sukurta pedagogams, dirbantiems su įvairaus amžiaus vaikais bei jaunimu.

KLASIKINIAI KŪNO KULTŪROS RŪPESČIAI

NESENIAI PASIBAIGĘS PASAULIO LENGVOSIOS ATLETIKOS ČEMPIONATAS DOHOJE ATSKLEIDĖ KELETĄ LŪKESČIŲ IR TIKROVĖS PRASILENKIMŲ.

DR. DAINIUS GENYS

Pavyzdžiui, čempionatą rengusios valstybės auganti ekonomika ir kaip reta tuščios žiūrovų tribūnos, tobulėjančios sportininkų pasirodymus fiksuojančios medijos ir mažėjantis dėmesys sporto karalienei lengvajai atletikai, kilnaus elgesio eskalavimas ir nesitraukiantis šešėlis nuo didžiųjų sporto įvykių vietų parinkimo.

Dažnai deklaruojama, kad pasitelkus sportą norima spręsti didelius žmonijos iššūkius (lygybės, integracijos, darnos). Deja, ne visada didžiosioms sporto organizacijoms pavyksta tinkamai tą padaryti. Kuo ir kaip užpildyti besiveriančią begalinio noro vaizdžiai komunikuoti ir tuo pat metu regimą turinio vakuumo spragą? Besvarstant nori nenori atmintyje iškyla garsioji Pierre'o de Coubertino frazė: „Mūsų civilizacijos ateitis remiasi ne politiniais ar ekonominiais pagrindais. Ji visiškai priklauso nuo to, kokią kryptį suteiksime ugdymui.“

Nemažai kalbėta apie sporto, tiksliau, kūno kultūros, vaidmenį švietimo sistemoje – ką ir kaip daryti. Technologijų amžiuje, kai jaunimo fizinis (ne)aktyvumas tampa vis didesne bėda, ne tik kūno kultūros mokytojus, bet ir jaunuomenę didžiuliu svoriu užgriūna klausimas, o ką daryti su kūno kultūra? Lietuvoje vis dar nesutariama – ar reikia stiprinti disciplininį mokymą, ar kliautis išimtinai tarpdiscipliniškumu? Prikimšti jaunimo galvas įvairiausių detalių ar ugdyti savarankiškumo ir kritiškumo gebėjimus? Leškant atsakymų neblogai pasitarnauja šimtamėčiai olimpizmo principai:

- Kūno, valios ir proto ugdymas: tai, kas prieš šimtmetį atrodė suprantama, šiandien tampa didžiu iššūkiu – koku būdu sudaryti sąlygas mokinių fizinei, socialinei ir emocinei saviugdai? Būtent sportas gali pasitarnauti konkuruojant su virtualaus pasaulio ir socialinių tinklų pagava: skatinti dalyvaujantį bendravimą per fizinę veiklą ir asmeniškumą su

Alfredo Pliadžio nuotr.

Ž. Vaičiukevičiūtė 20 km ėjimo varžybose Dohoje

kitais. Be to, *homo ludens* (žaidžiančio žmogaus) samprata gali ne tik mažinti žmonių socialinius ir kultūrinius skirtumus, bet ir tapti atsvara vis labiau įsigalinčiam biurokratizmui bei šabloniniam mąstymui.

- Pastangomis pelnytas džiaugsmas: svarbu nuo mažens mokyti išgyventi sėkmes ir, ko gero, dar svarbiau – nesėkmes. Pasaulyje apstu abejotino teisingumo situacijų ir kiekvienam teks rasti individualų atsaką: bandyti pataisyti šį netobulą pasaulį, demonstruoti lyderystę imantis atsakomybės už kitus ar verčiau kaupti nuoskaudas ir jaustis auka? Sporto arena yra puiki pergalių ir pralaimėjimų bei nelengvų pasirinkimų laboratorija.

- Pavyzdžio svarba: kur jau kur, o sporte gausu įvairiausių spalvų bei atspalvių pavyzdžių. Sporto dinamika gana artima nūdienos kaitos

kaleidoskopui, tačiau sporto ar bent jau olimpizmo principais grįsta gyvenmena gali tapti puikiu gyvenimo džiaugsmo kūrybos pavyzdžiu.

- Universaliosios etikos skatinimas: kad ir kaip žiūrėsi, universalios tiesos, tokios kaip kilnus elgesys, išlieka svarbios ir reliatyvizmo amžiuje. Verta suprasti kultūrinį sporto potencialą bei atskleisti čia matomą vertybių, principų universalumą ir kitose srityse.

Atidžiau įsižiūrėjus tai galioja ir kitoms disciplinoms. Manding, didžiausias kūno kultūros pranašumas – gebėjimas mokymo procesą susieti su fizine veikla ir, atvirkščiai, fizinę veiklą praturtinti saviugda. Perfrazuojant anksčiau minėtą garsiąją olimpinio judėjimo tėvo tezę, juk ir paties sporto tolesnis likimas priklauso nuo ugdymo proceso.

Iš kairės: G.Makušėvas, S.Šaparnis, D.Gudzinevičiūtė, J.Putinienė, A.Rimša, A.Brazaitis, L.Aleksiejūnas

APDOVANOJIMAI

PAGERBTI SUKAKTUVININKAI

Spalio 21 d. tradiciškai po LTOK vykdomojo komiteto posėdžio įvairių jubiliejų proga buvo apdovanoti olimpiniam sąjūdžiui ir sportui nusipelnę žmonės. LTOK pirmojo laipsnio ženklą „Už nuopelnus“ LTOK prezidentė Daina Gudzinevičiūtė įteikė Meksiko olimpiniam vicečempionui, pasaulio čempionatų nugalėtojui ir prizinininkui, Lietuvos nusipelnusiam treneriui ir tarptautinės kategorijos teisėjui Stasiui Šaparniui, sulaukusiam garbingo 80-mečio. LTOK prizas „Citius. Altius. Fortius“ 80-mečio proga įteiktas sporto žurnalistui,

ilgamečiam Lietuvos sambo imtynių federacijos generaliniam sekretoriui Leonardui Aleksiejūnui.

LTOK antrojo laipsnio ženklą „Už nuopelnus“ 75-mečio proga apdovanoti Maskvos olimpinėse žaidynėse vienuoliktą vietą ieties metimo varžybose užėmusi SSRS čempionatų prizininė, daugkartinė Lietuvos rekordininkė ir čempionė, trenerė ir mokytoja Jadvyga Putinienė bei buvęs dviratininkas, Lietuvos nusipelnęs treneris, mažųjų dviračių (BMX) sporto

pradininkas Lietuvoje, išugdęs olimpietę Vilmą Rimšaitę, Albertas Rimša.

65-mečio proga LTOK prizas „Citius. Altius. Fortius“ įteiktas Arvydui Brazaičiui, rankininkui, treneriui, Alytaus sporto ir rekreacijos centro direktoriaus pavaduotojui, tarptautinės kategorijos rankinio teisėjui, o 60-mečio proga tokiu pat prizą apdovanotas Genadijus Makušėvas, Lietuvos šiuolaikinės penkiakovės federacijos prezidentas, sporto meistras.

AKTUALIJA

LYČIŲ LYGYBĖ LIETUVOS SPORTE

„Lietuvoje sporto lyderiai yra vyrai“, – konstatuoja Europos Sąjungos ir Europos Tarybos pagal 2018 m. duomenis atliktas tyrimas Lietuvoje. Ir nors Lietuvos tautinis olimpinis komitetas inicijuojamais projektais, mokymais ir kitais skatinamaisiais būdais stengiasi mažinti lyčių atotrūkį sporte, didesnio aplinkinių palaikymo savo veiksmais jis dar nesulaukia.

Mūsų šalyje vos trijų sporto šakų – stalo teniso, čiuožimo ir laipiojimo – federacijų prezidentės yra moterys. 34 olimpinio sporto šakų federacijos turi 54 viceprezidentus, tik šešios iš jų yra moterys. Šiek tiek geresnė padėtis tarp generalinių sekretorių – tarp jų yra dvylika moterų. O federacijų vykdomuosiuose komitetuose svarbiausius sprendimus priima 17 proc. moterų.

Geriausias lyčių lygybės pavyzdys Lietuvoje – LTOK, kurio prezidentė yra Daina Gudzinevičiūtė, viena iš trijų viceprezidentų – Lilija Vanagienė, o

Vykdomąjį komitetą sudaro 38 proc. moterų.

Gana neįprasta padėtis tarp šalies trenerių: registruotos specialistės sudaro 29 proc., tačiau elitinio lygio – 36 proc. Daugiausiai registruotų trenerių moterų turi Lietuvos čiuožimo (30 – tai sudaro 88 proc. visų šios sporto šakos trenerių) ir Žolės riedulio (16 – 60 proc.) federacijos. Buriavimas ir regbis neturi nė vienos trenerės, o ledo ritulyje 46 vyrai sudaro net 98 proc. visų trenerių būrio.

Tarp visų Lietuvos atletų 35 proc. yra moteriškos lyties atstovės, jaunesnių nei 18 m. sportininkų gretose merginos sudaro 37 proc., o vyresnių nei 18 m. yra tik 30 proc.

2016 m. Rio de Žaneiro olimpinėse žaidynėse Lietuvos rinktinėje moterų buvo tik 25 proc. Tiesa, Pjongčango žiemos žaidynėse 2018 m. jų buvo kur kas daugiau – 44 proc.

Skaudi tema – smurtas lyties pagrindu.

Vos dvylika federacijų turi rašytines taisykles ir veiksmų planus, kaip to išvengti ir su tuo kovoti. Ir tik keturios yra integravusios stebėjimo ir vertinimo mechanizmą. Į ilgalaikius planus lyčių lygybės problemą yra įtraukusios 15 federacijų, o keturios – netgi sudariusios rašytinius įstatus, kokiais tikslais siekti. Tai krepšinis, futbolas, šaudymas iš lanko ir tekvondo.

Siekdamas vienodų lyčių galimybių sporte LTOK partnerio teisėmis dalyvauja projektuose, kuriais siekiama kovoti su priekabiavimu ir smurtu lyčių pagrindu, rengia kampanijas, kuriomis skatina merginas aktyviai sportuoti, bei moterų specialisčių tobulinimo kursus. Kasmetiniuose „LTeam“ apdovanojimuose nuo 2014-ųjų atskirai renkami Metų sportininkas ir sportininkė. Įsteigtos Metų trenerės ir Metų moterų komandos nominacijos.

LTOK skiriamos stipendijos sportininkėms sudaro 42 proc. visų stipendijų.

ASAMBLĖJA

OLIMPINIO SAJŪDŽIO
LYDERIAI KATARE

Spalio 17–18 d. Katara vyko 24-oji kasmetinė Nacionalinių olimpinio komitetų asociacijos (ANOC) generalinė asamblėja. Tarp daugiausiai tūkstančio delegatų iš 204 nacionalinių olimpinio komitetų Lietuvai atstovavo LTOK prezidentė Daina Gudžinevičiūtė, generalinis sekretorius Valentinas Paketūras ir olimpinio sporto direktorius Einius Petkus.

Į Katarą delegatai susirinko šiek tiek anksčiau – čia jie stebėjo pirmą kartą surengtas pasaulio paplūdimio žaidynes, kur keturiolikos sporto šakų varžybose dalyvavo 97 šalių atstovai, o daugiausia aukso medalių iškovojo Ispanijos sportininkai. Lietuviai šiose žaidynėse nedalyvavo.

Generalinėje asamblėjoje sakdamas 40 min. trukmės kalbą Tarptautinio olimpinio komiteto prezidentas Thomas Bachas pasidžiaugė, kad per 125 TOK gyvavimo metus sportas padėjo suvienyti įvairių religijų, tautybių ir pažiūrų žmones, ir priminė, jog per šį laikotarpį olimpinėse žaidynėse dalyvaujančių valstybių ir olimpinio komitetų nuo 14 padaugėjo net iki 206.

T.Bachas taip pat pabrėžė, kad olimpinio

Lietuvos delegatai Katara: E.Petkus, D.Gudžinevičiūtė, V.Paketūras

judėjimo sėkmei, be vienybės, dar reikalingas politinis neutralumas. „Pastebime stiprėjančią tendenciją politizuoti sportą ir jį panaudoti politiniams tikslams. Suprantame, kad pasaulį valdo politikai, o ne mes, ir mes turime užsitarnauti jų pagarbą, tačiau valstybių lyderiai turi gerbti mūsų norą būti politiškai neutraliems.“

Generalinėje asamblėjoje buvo aptartas organizatorių pasirodymas 2020 m. Lozanos jaunimo žiemos ir 2020 m. Tokijo vasaros olimpinėms žaidynėms. TOK prezidentas gyrė Tokijo žaidynių

rengėjus, sakė, jog dar nėra matęs nė vieno olimpinio miesto, kuris likus metams iki žaidynių starto būtų taip gerai pasiruošęs.

Savo veiklos ataskaitas pristatė visų žemynų olimpinio komitetų asociacijų vadovai.

Asamblėjoje buvo priimtas sprendimas ir dėl ANOC prezidento likimo. Po to, kai 2018 m. pats save suspendavo šeichas Ahmedas Al-Fahadas Al-Sabahas, laikinojo prezidento pareigas eina viceprezidentas Robinas Mitchellas. Katara nuspręsta R.Mitchellą poste palikti iki 2022-aisiais suplanuotų rinkimų.

POSĖDIS

BIUDŽETŲ PLANAI
VYKDOMI SKLANDŽIAI

Spalio 21 d. Lietuvos tautinio olimpinio komiteto būstinėje vyko LTOK vykdomojo komiteto posėdis, kuriam pirmininkavo LTOK prezidentė Daina Gudžinevičiūtė. Jame informuota apie LTOK atstovų dalyvavimą pirmosiose pasaulio paplūdimio žaidynėse bei Nacionalinių olimpinio komitetų asociacijos generalinėje asamblėjoje Katara, apie Europos „Fair Play“ 25-ąją, jubiliejinę, generalinę asamblėją Budapešte ir apie Europos šalių olimpinio komitetų komisijos vadovų regioninį forumą Lozanoje.

Posėdyje aptarti rugsėjo mėnesį vykę mokymai „Antroji karjera“, skirti jauniems olimpinėms rinktinėms nariams ir kandidatams į olimpinę rinktinę, pristatyti „Erasmus+“ finansavimą gavę mokymai „Athlete 365 Career“, prisiminta sėkmės sulaukusi kasmetinė „LTeam“ konferencija.

Posėdyje pristatytas LTOK olimpinio švietimo direktijos drauge su Sveikatos

Elvio Žaldario nuotr.

Vykdomojo komiteto posėdis

apsaugos bei švietimo, mokslo ir sporto ministerijomis vykdomas projektas pradinukams „Olimpinis meniu“. Jame dalyvauja 850 klasių, 300 mokyklų iš 165 Lietuvos miestų ir miestelių.

Nutarta kitą LTOK VK posėdį bei išplėstinį LTOK vykdomojo komiteto posėdį lapkričio 28–29 d. surengti Druskininkuose.

Buvo patvirtintos LTOK ir Lietuvos olimpinio fondo 2019 m. pirmojo–trečiojo ketvirčių biudžeto apyskaitos. Pasak LTOK išdinininko Rimgaudo Balaišos bei LOF direktoriaus Manto Marcinkevičiaus, biudžetų planai vykdomi sklandžiai.

Posėdyje dalyvavusi švietimo, mokslo ir sporto viceministrė Kornelija Tiesnysytė supažindino su ministerijoje svarstomomis sporto aktualijomis, planais.

KURSAI

UNIKALŪS
MOKYMAI

Rugsėjo 25 d. startavo intensyvūs, unikalūs, tik antrą kartą Lietuvoje rengiami sporto vadybos kursai pažengusiems. 22 sporto šakų federacijų, sporto centrų, klubų ir savivaldybių sporto padalinių atstovai gilinsis į šešias temas – strateginę veiklos vadybą, žmogiškųjų išteklių valdymą, projektų, finansų valdymą, rinkodarą ir sporto renginių organizavimą.

Rugsėjį startavę mokymai baigsis gruodžio mėnesį. Dalyvių laukia daugybė praktinių užduočių, profesionalūs lektoriai, namų darbai, kurie skatins identifikuoti ir spręsti aktualiausias savo atstovaujamos organizacijos problemas.

Mokosi ir pažengusieji

Iš kairės:
D.Gudzinevičiūtė,
A.Šileika,
V.Paketūras

VIEŠNAGĖ

LTOK VADOVAI APLANKĖ RĖMĖJUS

LTOK prezidentė Daina Gudžinevičiūtė ir generalinis sekretorius Valentinas Paketūras Klaipėdoje lankėsi Vakarų laivų gamyklos (VLG) įmonių grupėje. Svečius pasitiko ir su bendrovės veikla, laivų statytojų ir remontininkų virtuve supažindino bei ateities planais dalijosi generalinis direktorius Arnoldas Šileika.

LTOK vadovai apžiūrėjo gamybines erdves, iš arti stebėjo, kaip dokuose remontuojami laivai, statomi gigantiški kruizinių laivų blokai, konstruojamos milžiniškos metalo konstrukcijos.

Vizito metu apžiūrėtas atnaujintas ir

modernizuotas didžiausias Baltijos šalyse plaukiojantis dokas, kuris vos prieš kelias dienas iš Turku laivų remonto įmonės buvo parplukdytas į Klaipėdą.

Pirmą kartą VLG įmonių grupėje viešėjusiai D.Gudzinevičiūtei įspūdjį paliko bendrovės veiklos mastas ir unikalumas. Priminsime, kad VLG įmonių grupė didžiuoju LTOK rėmėju tapo šių metų birželį. Pagal sutartį partnerystė galios iki 2020-ųjų pabaigos, o didžioji dalis VLG įmonių grupės paramos bus skirta Lietuvos sportininkams pasirėngti Tokijo olimpinėms žaidynėms.

KOMISIJA

POSĖDŽIAVO
EKSPERTAI

Spalio 9 d. LTOK posėdžiavo Lietuvos sportininkų rengimo ir dalyvavimo XXXII olimpinėse žaidynėse Tokijuje programos ekspertų komisija.

Artėjant paskutiniams olimpinio ciklo metams ir Tokijo olimpinėms žaidynėms ekspertai aptarė Lietuvos sportininkų patekimo į Tokijo olimpinės rinktinės kandidatų bei pamainos sąrašus tvarką, naują – elektroninę – Lietuvos olimpinio sporto šakų ataskaitų bei skaitmenizuotą Tokijo olimpinio žaidynių kandidatų ir pamainos sąrašų paraiškų teikimo sistemą.

Kitame posėdyje ekspertų komisija svarstys Lietuvos olimpinio sporto šakų federacijų pateiktus sportininkus, vertins jų galimybes dalyvauti olimpinėse žaidynėse Japonijoje. Vėliau komisija

Ekspertų komisija (iš kairės): E.Baičiūnas, E.Petkus, A.Vanagienė, V.Vencienė, A.Grabnickas, E.Švedas, J.Kinderis, K.Steponavičius, L.Tubelis

susitikti su visų federacijų atstovais.

Lapkričio 28 d. galutinius Tokijo olimpinio žaidynių kandidatų bei

olimpinės pamainos sąrašus tvirtins Lietuvos tautinio olimpinio komiteto Vykdomasis komitetas.

INICIATYVA

TEISINĖ PAGALBA SPORTININKAMS

Rugsėjo 26-ąją „LTeam“ konferencijos dalyviai pirmą kartą išgirdo apie naują L TOK iniciatyvą atstovauti sportininkams bei ginti juos nuo seksualinio priekabiavimo ir diskriminacijos, psichinės ir fizinės prievartos.

Konferencijos metu apie naująją iniciatyvą kalbėjęs advokatų profesinės bendrijos „JUSTUM“ partneris Laimonas Pivoras pabrėžė, kad taip sukurtas realus mechanizmas ginti sportininkus.

„Esu įsitikinęs, kad dėl šios iniciatyvos sportininkams ne tik bus suteikta reali pagalba, bet kartu tai atgrasys nuo galimo jų teisių pažeidimo“, – teigė advokatas.

L TOK narėmis esančių federacijų

sportininkams advokatai teiks nemokamas teises konsultacijas dėl pažeistų teisių gynimo ir žalos atlyginimo nukentėjus nuo seksualinio priekabiavimo, diskriminacijos, psichinės ir fizinės prievartos. Be to, išteisinio tyrimo ir kitose neteisminėse ir teisminėse institucijose, ginant nukentėjusių sportininkų teises ir teisėtus interesus, atleičiai turės jiems atstovaujančių specialistų.

„Raginame atletus nebijoti kreiptis pagalbos kovojant dėl savo garbės ir pažadame visišką konfidencialumą kiekvienu atveju“, – akcentavo L TOK prezidentė Daina Gudžinevičiūtė.

Teisinių paslaugų apimtis – plati. Į šias paslaugas įeina ieškinių dėl žalos

L.Pivoras

atlyginimo, skundų į Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybą, pareiškimų dėl išteisinio tyrimo pradėjimo parengimas ir atstovavimas teismuose bei teisėsaugos institucijose. Visas paslaugų išlaidas padengs L TOK. Kreiptis galima el. paštu: laimonas.pivoras@iustum.lt.

Broniaus Čekanausko nuotr.

LOKA nariai

LOKA VEIKLA

PAPILDĖ KOLEKCIJAS

Spalio 12 d. L TOK patalpose vyko Lietuvos olimpinės kolekcininkų asociacijos (LOKA) narių ataskaitinis susirinkimas. Prieš tai buvo surengtas valdybos posėdis.

Visus pasveikino LOKA prezidentas Juozas Širvinskas. Svarbiausius šių metų renginius, kuriuose dalyvavo LOKA nariai, priminė generalinis sekretorius Rimantas Džiautas. L TOK patarėjas Algimantas Gudiškis papasakojo apie Olimpino komiteto darbus, dovanojo kolekcininkams antrųjų Europos žaidynių Minske ir Europos jaunimo olimpino festivalio Baku ženklukus.

LOKA viceprezidentas Kęstutis Skerys ir kiti pasidalijo įspūdžiais iš kelionės į Varšuvą, kurioje vyko 25-oji pasaulinė olimpininkų kolekcininkų mugė. Gegužės 24–26 d. Varšuvos olimpiniam sporto

centre vykusiam renginyje dalyvavo net 12 Lietuvos olimpinės kolekcininkų asociacijos narių. Tai buvo viena didžiausių delegacijų tarp 25 šalių atstovų. Daugeliui mūsų šalių tokia mugė buvo pirmoji, o LOKA generaliniam sekretoriui R. Džiautui – jau 23-ioji. Visi išvykos dalyviai buvo ja patenkinti: papildė kolekcijas, užmezgė įdomių pažinčių su kitų šalių kolegoms.

LOKA turėjo savo stendą per Klaipėdoje vykusią Olimpinę dieną, per knygų ir tarptautinę turizmo mugę Vilniuje.

Kalbėta apie LOKA planus. Didžiausias rūpestis – kada ir kur kitais metais surengti parodą, skirtą Tokijo olimpinėms žaidynėms. Greičiausiai vėl teks bendradarbiauti su Kauno sporto muziejumi. 2020-aisiais savo

ATKURTO LIETUVOS
TAUTINIO OLIMPINO
KOMITETO 30 METŲ
(1988–2018)
JUBILIEJUS
KOLEKCIŲ
ŽVILGSNIU

30th ANNIVERSARY OF THE RESTORED
NATIONAL OLYMPIC COMMITTEE
OF LITHUANIA
(1988–2018)
COLLECTORS VIEW

Bus išleistas papildomas šios knygos tiražas

kolekciją šiauliuose žada pristatyti Vygintas Ališauskas. Bus išleistas papildomas didžiulio populiarumo sulaukusios knygos „Atkurto Lietuvos tautinio olimpino komiteto 30 metų (1988–2018) jubiliejus kolekcininkų žvilgsniu“ tiražas.

PLANAI

RŪPINASI ATLETŲ SVEIKATA

TOK paskelbė planuojantis 2020 m. Tokijo olimpiinių žaidynių maratono ir ėjimo varžybas perkelti į Saporo miestą, kuriame 1972 m. vyko žiemos žaidynės.

Persikėlimas į šiauriausią Japonijos prefektūrą suteiktų sportininkams galimybę per žaidynes varžytis kur kas palankesnėmis oro sąlygomis – Sapore oro temperatūra žaidynių metu bus 5–6 laipsniais žemesnė nei Tokijuje. Šiuos du miestus skiria 800 km.

Tokijo olimpiinių žaidynių organizatoriai priemonių mažinti galimą oro temperatūros įtaką sportininkams ėmėsi pasitarę su TOK ir tarptautinių federacijų vadovais, o TOK apie pasiūlytus pokyčius informavo Tarptautinę lengvosios atletikos federaciją.

Galimybė perkelti maratono ir ėjimo varžybas į kitą miestą bus svarstoma spalio 30 – lapkričio 1 d. Tokijuje vyksiančiame pasitarime. Jame dalyvaus Tokijo miesto, Tarptautinės lengvosios atletikos federacijos, nacionalinių olimpiinių komitetų, olimpiinių žaidynių

TOK prezidentas T.Bachas

transliacijų tiekėjų ir transliuotojų atstovai.

„Atletų sveikata ir gerovė visuomet yra mūsų prioritetas, – pasiūlymą aiškino TOK prezidentas Thomas Bachas. – Olimpinėse žaidynėse kai kurie sportininkai galbūt dalyvaus tik kartą gyvenime, todėl turime jiems sudaryti palankias sąlygas pademonstruoti savo geriausius sugebėjimus.“

Ši iniciatyva – ne pirmoji, kurios ėmėsi TOK ir žaidynių organizatoriai. Išklaušę TOK medicinos ir mokslo komisijos ekspertų darbo grupės dėl neigiamo oro poveikio rekomendacijų, jie jau nusprendė lengvosios atletikos 5 km ir ilgesnių nuotolių varžybas rengti tik vakarinėse sesijose, o maratono ir ėjimo varžybos startuos anksti ryte.

INICIATYVA

MILIJONAI KOVAI SU DOPINGU

Tarptautinio olimpinio komiteto Vykdomasis komitetas pristatė iniciatyvą, kurios tikslas – sukurti nuodugnų ilgalaikio dopingo mėginių saugojimo planą. Šiuo žingsniu TOK siekia patobulinti sportininkų testavimo sistemą bei papildyti Tokijo olimpiinių žaidynių duomenų bazę. Iniciatyvos bendraautoriai – Tarptautinė testavimo ir Pasaulinė antidopingo agentūros.

Lozanoje (Šveicarija) dvi dienas vykusio susitikimo metu Tarptautinė testavimo agentūra informavo TOK vykdomąjį komitetą apie pačią nuodugniausią iki šiol vykdytą priešolimpinę testavimo programą, kurią iki 2020 m. Tokijo žaidynių koordinuos pati Tarptautinė testavimo agentūra. Po šio pristatymo TOK vykdomasis komitetas pabrėžė ilgalaikio šių mėginių saugojimo svarbą.

„Olimpiinių žaidynių mėginius TOK saugo dešimt metų. Žinant apie naujus testavimo metodus, ilgalaikis mėginių saugojimas gali tapti papildomu atbaidomuoju veiksniu“, – akcentavo TOK

Vykdomojo komiteto posėdis

prezidentas Thomas Bachas.

Pastaraisiais metais dėmesys ir investicijos į priešolimpinę testavimo programą gerokai padidėjo. Visa tai gali padėti sumažinti riziką dopingo kontrolieriams nepastebėti sukčiaujančių olimpiinių žaidynių dalyvių.

„Džiaugiamės matydami, kad 10 mln. JAV dolerių investicija, kurią TOK atliko prieš prasidedant diskusijoms apie 2020 m. olimpiinių žaidynių darbotvarkę dėl antidopingo tyrimų, duoda vaisių, – sakė T.Bachas. – To rezultatas – atsirandantys nauji testavimo ir medžiagų aptikimo metodai. Tarptautinė antidopingo

agentūra mus informavo, kad, pavyzdžiui, jau Tokijuje gali būti naudojamas vadinamasis sauso kraujo lašo tyrimas. Pastaraisiais metais TOK ir tarptautinės sporto federacijos į kovą su dopingu investavo beveik 300 mln. JAV dolerių.“

2020 m. Tokijo olimpinėse žaidynėse dopingo tyrimo procesai ir sankcijų skyrimo komponentai bus nepriklausomi nuo TOK. Šiuos procesus prižiūrės Tarptautinė testavimo agentūra ir Sporto arbitražo teismas. TOK patikėjo Tarptautinė testavimo agentūrai ir ankstesnių žaidynių mėginių pakartotinio ištyrimo programą.

TOKnuotr.

GAJUS SAVAITRAŠTIS „SPORTO ŽINIOS“

ILIUSTRUOTAM SAVAITRAŠČIUI „SPORTO ŽINIOS“ ŠIEMET SUKAKTŲ 80 METŲ. PIRMASIS JO NUMERIS, KAINAVĘS 40 CENTŲ, PASIRODĖ KAUNE 1939-ŪJŲ GEGUŽĖS 18 DIENĄ.

VYTAUTAS ŽEIMANTAS

Nors politiniu požiūriu Europoje atmosfera darėsi kasdien vis grėsmingesnė, Kaune tuo metu vis labiau kaito sportinės aistros, nes po trijų dienų čia turėjo prasidėti trečiasis Europos vyrų krepšinio čempionatas.

Lietuviai jautėsi pakylėti, todėl ir pirmojo numerio pirmąjį puslapį savaitraščio redaktorius ir leidėjas Jeronimas Valaitis (1887–1970) paskyrė ne kokiai nors naujovei, o dvejų metų senumo, bet visiems brangiai nuotraukai – 1937 m. Europos krepšinio čempionams lietuviams. Per visą puslapį išspausdintą nuotrauką lydėjo trumpas, bet kupinas optimizmo pavadinimas – „Laimingas penketukas“ ir toks tekstas: „Mūsų Puzinauskas, Talzūnas, Kriaučiūnas, Žukas ir Baltrūnas, 1937 metais atsivežę iš Rygos Europos krepšinio meisterio vardus.“ Suprask – Kaune reikia pakartoti sėkmę.

Viltys pasiteisino. Jau trečiasis savaitraščio numeris, pasirodęs birželio 2-ąją, per visą pirmąjį puslapį skelbė: „Lietuva III Europos krepšinio pirmenybių nugalėtojas.“

Ir toliau savaitraštis turėjo apie ką rašyti, Lietuvoje sportinis judėjimas stiprėjo, darėsi masiškesnis. „Sporto žinios“ ėjo A4, vėliau padidėjo iki A3 formato, buvo gausiai iliustruotos, šešiolikos puslapių. Jas spausdino M. Adomavičiaus spaustuvė, kurios adresas Laisvės al. 14, vėliau – „Žaibo“ spaustuvė. Redakcijos adresas buvo K. Donelaičio g. 22. Prenumerata metams atsiėjo 10 litų, užsieniečiams – dvigubai brangiau.

„Gyvenimo patyrimas mums parodė, kad sportas padaro žmogų fiziniai sveiką, stiprų ir energingą. Valstybei kaip tik ir yra labai svarbu, kad šiuos privalumus atitiktų visi ir visos. Suprantama, kad tik fiziniai sveika ir stipri tauta tegali augti ir kurti. Todėl sporto reikšmė yra seniai suprasta. Pastaraisiais laikais, kai kurios valstybės, supratusios sporto reikšmę, yra

„Sporto žinių“ pirmasis numeris. Kaunas, 1939 m.

atkreipusios į tai ypatingą dėmesį. Daugelyje jų sportas itin planingai vedamas ir proteguojamas. Tam net nesigailima didesnių išlaidų. Negalima nusiskusti, kad ir mūsų šalyje sporto sritis būtų apleista. Mūsų Vyriausybė deda visas galimas pastangas, kad ir mūsų sportas būtų tinkamai išugdytas. Tai paliudija ir įdėtos lėšos į moderniškus šiam tikslui pastatus bei įrengtas aikštes. Per palyginamai trumpą laikotarpį pasiekėme sporte gerų rezultatų, net spėjome kai kuriose sporto šakose pralenkti kitas valstybes ir išgarsėti kaip laimėtojai. Pastaruoju laiku mūsų visuomenė, pasakyčiau, yra sportui nusiteikusi, ir vis daugiau ima juomi domėtis ir jautriau savo siela pergyvena kiekvieną laimėjimą bei nepasisekimą. Tai įrodo, kad mūsų tauta sportą myli, kad joje yra daug gerų norų, energijos ir kad dirva sportui mūsų šalyje yra visiškai palanki“, – taip optimistiškai J. Valaitis rašė „Sporto žiniose“.

Deja, prasidėjo karas, dvi okupacijos, nemažai sportininkų ir sporto žurnalistų turėjo pasitraukti į Vakarus. Tačiau „Sporto žinių“ laikraščio idėja išliko.

1947 m. Miunchene, Vokietijoje, atsidūrę lietuvių išeiviai pradėjo leisti laikraštį „Sporto žinios“. Jis skelbė sporto kroniką, ėjo nereguliariai, buvo spausdinamas rotaprintu, plati-

namas nelegaliai, be karinės valdžios leidimo. Laikraštį leido Freimano lietuvių sporto klubas. Redaktorius buvo A. Pulkauninkas. Lietuviams pradėjus išvažinėti į JAV, Kanadą, Australiją, laikraščio leidyba užgeso.

Trečią kartą laikraštį „Sporto žinios“ atgaivino jau Amerikos lietuvių. Laikraštį Klivlande 1957 m. pradėjo leisti Vyriausias fizinio auklėjimo ir sporto komitetas (Vyr. FASK). Laikraštis aprašė JAV ir Kanados lietuvių sportinį gyvenimą, skelbė žinias ir iš Lietuvos.

Vyr. FASK santrumpa žinoma organizacija buvo įkurta 1947 m. Vokietijoje ir vadovavo visos Vokietijos lietuvių išeivių sportui. Vėliau daugumai jų persikėlus kitur Vyr. FASK veikla buvo atnaujinta Čikagoje, komitetas vieni-jo Amerikos ir Kanados lietuvių sporto organizacijos. 1965 m. per sporto vadovų suvažiavimą FASK pavirto Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjunga (ŠALFASS).

Pirmame laikraščio numeryje paskelbtame Vyr. FASK pirmininko Algirdo Leono Nasvyčio (1910–1981) straipsnyje „Sporto žinias“ išleidžiant“ rašoma: „Nors pamažu, bet nuolat JAV ir Kanados lietuvių sporto judėjimas auga, stiprėja ir populiarėja. Į vasaros ir žiemos žaidynes suvažiuoja šimtai jaunimo – dalyvių ir žiūrovų. Paskutiniu laiku įsisteigė naujų klubų. Šimtai aktyvių sportininkų sudaro sąlygas tolimesniam laimėjimui – sporto laikraščio pasirodymui.“

Laikraštis iš pradžių ėjo kas mėnesį, vėliau nereguliariai. 1958 m. gegužę pradėjo eiti Čikagoje. Buvo iliustruotas, aštuonių, vėliau dvylikos puslapių. Redaktorius buvo žinomas žurnalistas, rašęs ir „Olimpinėje panorama“ (Edvardas Šulaitis).

Prasidėjus internetinei erai „Sporto žinios“ vėl atgijo. 2007 m. jas atgaivino ŠALFASS, pradėdama lietuvių ir anglų kalbomis leisti „Sporto žinių“ internetinį laikraštį.

TOKIJO SIDABRO JUBILIEJUS

PRIEŠ 55-ERIUS METUS, SPALIO 10–24 DIENOMIS, TOKIJUJE VYKO XVIII OLIMPIADOS ŽAIDYNĖS. IŠ JŲ VIENINTELĮ MEDALĮ LIETUVĄ PARVEŽĖ BOKSININKAS RIČARDAS TAMULIS.

BRONIUS ČEKANAUSKAS

LTOK archyvo nuotr.

R.Tamulis (dešinėje) Tokijo ringe

1964-aisiais Lietuvoje, įvairiomis žiniomis, buvo apie 150 tūkst. televizorių. Bet iš Tokijo tiesioginių transliacijų nematėme. Kol nerodė televizija, Europos ir pasaulio futbolo čempionatų rungtynių reportažus, transliacijas iš olimpinių žaidynių dažniausiai Kaune klausydavome per Lenkijos radiją. Pamenu, kaip sėdėjau prigludęs prie aparato, kai lenkai iš Tokijo komentavo olimpinio bokso turnyro finalines kovas. Ričardas Tamulis – Marianas Kasprzykas. Abu boksininkai kairiarankiai. Lygiai klostėsi kova. Jai pasibaigus lenkų komentatorius, laukdamas teisėjų sprendimo, neramiai abejojo, ar jo tautiečiui pavyko laimėti. Ir kaip jis tada šaukė: „Kasprzyk! Kasprzyk!“, kai ringo teisėjas pergalės ženklą pakėlė lenko ranką.

Tose žaidynėse dirbęs žurnalistas Mindaugas Barysas knygoje „Olimpiada iš arti“ rašė: „Tamulis susitikimą pradeda pasitikėdamas savo jėgomis. Lengvai juda ringe, gražiai išvengia smūgių, išlaiko distanciją. Tačiau tykodamas progos atakuoti, smūgiuoja retokai. Antakis, nespėjęs užgyti, verčia būti atsargiu... Neramiai širdimi laukėme teisėjų sprendimo. Boksininkai jau nusiėmė pirštines, priėjo prie varžovų trenerių. Legendinis lenkų treneris Feliksas Štamas nebuvo linksmas. „Sveikinuu“, – pasakė jis Tamuliui ir Ričardas suprato, kad jį sveikina su aukso medaliu.“

Teisėjai parašė tokius taškus: 58:58, 59:59, 59:59,

60:59, 57:58. Pirmieji trys arbitrai, taškais abu varžovus įvertinę lygiai, pergalę skyrė lenkui. Vienas įžvelgė R.Tamulio pranašumą.

Dar trumpai prisiminkime Ričardo antakį, kurį jau pirmoje dvikovoje Tokijo ringe sužeidė vokiečiai. Vėliau dar dviejose kovose ringo teisėjai dažnai jį apžiūrėdavo prieš paskelbdami, ar galima leisti mūsiškiui toliau bokuotis. Leisdavo.

R.Tamulis gimė 1938 m. liepos 22 d. Kaune. Tai buvo vienas techniškiausių to meto boksininkų Europoje. Jis 1961, 1963 ir 1965 m. tapo Senojo žemyno čempionu, 1959, 1961, 1962, 1964 ir 1966 m. buvo SSRS čempionas. Iš viso ringe kovėsi 257 kartus, 243 kartus laimėjo. 1964-aisiais buvo pripažintas geriausiu Lietuvos metų sportininku. Iškovoti dar daugiau pergalių jam dažnai sutrukdavo traumas. Kaip yra sakęs pats R.Tamulis, per sportinę karjerą jo dešinė ranka buvo lūžusi trylika, o kairė – aštuoniolika kartų.

Baigęs sportinę karjerą jis daugelį metų dirbo paprastu darbininku. Visi – pažįstami ir nepažįstami – dažniausiai jį vadino Rička. Jis su visais rasdavo laiko pašnekėti, pajuokauti. Mėgdavo su humoru pasakoti, kaip treneris Algirdas Šocikas jį traukdavo iš klystelių, vaikydavo nuo jo prisiplakėlius „draugus“. R.Tamulis tragiškai žuvo 2008 m. Jonavoje.

A.Aleksiejūnas

PIRMASIS

REKORDAS

Tokijuje savo vardą į žaidynių metraščius įsirašė bėgikas Adolfas Aleksiejūnas, kuris 3000 m kliūtinio bėgimo atrankos varžybose distanciją įveikė per 8 min. 31,8 sek., pasiekė olimpinį rekordą ir tapo pirmuoju mūsų šalies olimpinio rekordininku. Finale jo rekordas buvo pagerintas, o lietuvis užėmė galutinę septintą vietą.

AKTYVI KOMPRESIJOS IR ŠALČIO TERAPIJA

- Game Ready sistemą sudaro pažangios technologijos valdymo blokas ir platus ergonomiškų movų pasirinkimas.
- Naudojant ACCEL technologiją (aktyvios kompresijos ir šalčio apsikeitimo ciklas), sistema sujungia pneumatinę kompresiją ir reguliuojamą šalčio terapiją – saugiam skausmo ir tinimo mažinimui, medikamentų poreikio mažinimui ir natūralaus gijimo skatinimui.
- Aktyvi pneumatinė kompresija atkartoja natūralius raumenų susitraukimus, padeda sumažinti tinimą kartu stimuliuojant deguonies prisotinto kraujo atitekėjimą į pažeidimo sritį.
- Reguliuojama šalčio terapija aktyviai pašalina susidariusį karštį ir atvėsina pažeistą ar operuotą sritį, taip sumažindama tinimą, raumenų spazmus ir skausmą.
- Oro spaudimas pagal kūno kontūrus suformuoja movas, užtikrina geresnį paviršiaus kontaktą ir didesnę giliai prasiskverbiančios šalčio terapijos efektyvumą.
- Greitesnis, gilesnis, ilgiau išliekantis raumeninis vėsinimas sulėtina ląstelių metabolizmą, padeda kūnui sumažinti audinių pažeidimą po traumos: mažesnis pažeidimas – greitesnis gijimas.

KŪNO ANATOMINES YPATYBES ATITINKANČIOS MOVOS UŽTIKRINA DAUG GERESNĮ KONTAKTĄ SU ODA IR GERESNIUS TERAPIJOS REZULTATUS

Game Ready patentuotos dvigubo veikimo ATX movos sukurtos užtikrinti visų kūno dalių optimalią šalčio ir kompresijos terapijos procedūrą. Movos suteikia pilną srities aprėpimą, geresnį kontaktą ir didesnę procedūros efektyvumą – dėl geresnio prisitaikymo yra daug patogesnės.

TEIDA UAB Oficiali Game Ready atstovė

Druskininkų g. 1, LT-44288
Kaunas, Lietuva
+370 686 99 909
info@teida.lt
www.teida.lt

SPORTO KINO FESTIVALIS

lapkričio 26—gruodžio 3

VILNIUS ▶ KAUNAS ▶ KLAIPĖDA ▶ ŠIAULIAI

ORGANIZATORIUS

KINO SEANSAI VYKS

FORUM CINEMAS